

• SAVAITINIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienuotose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVINIŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL. KETVIRTADIENIS 3 D. GRUODIS (DECEMBER) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 28, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 49

DEL T. F. ŽENKLELIŲ IR KNYGUČIŲ.

Kai kurie vietinių komitetų mums praneša, kad jie Lietuvių Dieną neišpardavę visų gautų ženklių ir knygučių ir norėtų juos grąžinti Centrai. Šiuo metu prašome gerb. vietinių komitetų, kad likusių T. F. ženklių ir knygučių negrąžintų Centrai, bet palaikytų kol kas pas save ir platintų juos savo kolonijose prie kiekvienos progos: vakaruose, susirinkimuose ir tt.

Prie šios progos pranešame, jog iš Centro raštininko p. A. A. Šlakio (3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.) dar galima gauti p. Gabrio ir kun. Gustaičio padovanotų knygučių. Taip pat liko truputis ir ženklių.

Tautos Fondo Valdyba.

LIETUVIAI — KATALIKAI DĖKIMĖS Į SAVO FEDERACIJĄ!

Kas nežino, kiek mūsų gyvenime yra visokių blogumų! Darbininkus išnaudoja darbdaviai; ginties nuo išnaudojimo nemokame; trūksta mums mokslo, susipratimo, negalime sueiti į vienybę. Pagaliau ir to kas uždribama, daugelis nesunaudoja taip, kad geresnė ateitį sau užtikrintų. Dage- liai gailisi pinigų savo apsišvie- timui, o vietoje to leidžia šim- tus dolerių nuodijimui savo dvasios ir kūno. Su išeiviu dora taip pat nekaip dedasi. Baisus ištvirkimas daugelio jaunimo, negirdėtas Lietuvoje, čia platinasi pasibaisėtina. Skaistius liuosai susidėjusių porų visur auga, o su tuo vis daugyn atsitikimų, kad vyrai meta savo žmonas ir vaikus, pačios bėga nuo vyrų, istuma juos didžiausiu vargan, o pa- tys klajūnais pavirtę, žūsta doriškai ir kūniškai. Savo se- nąją tėvynę daugelis užmiršo, išsižadėjo, prie naujos gi tė- vynės nepritapo, nes ir Ame- rika ieško dorų ir šviesių pi- liečių, patvirkusių gi ir tam- sius girtuoklius paniekia. Lietuviai skaitomi čia nepa- geidaujamais žmonėmis. Jų vardas paniekintas.

Kas atsvers visus tuos blo- gumus? Kas sutvarkys mūsų gyvenimą? Kas atitaisys ge- rą lietuvių vardą? Ar tai pa- darys socialistai, netekę tikė- jimo, pasivirę dorėje, atsižadė- ję tautybės? Ar tai atliks vi- si kiti nuo Bažnyčios atkritu- sieji, kurie kad ir sakosi esą lietuviai ir myli Lietuvą — tačiau nutolę nuo tikrų tautos pamatų, atsisakyę nuo lietuvių katalikų vienybės, blaškosi ir sviruoja, kaip nendrės ir ne- mato prieš save aiškaus kelio, neigi gyvenimo tikslo nebe- žino...

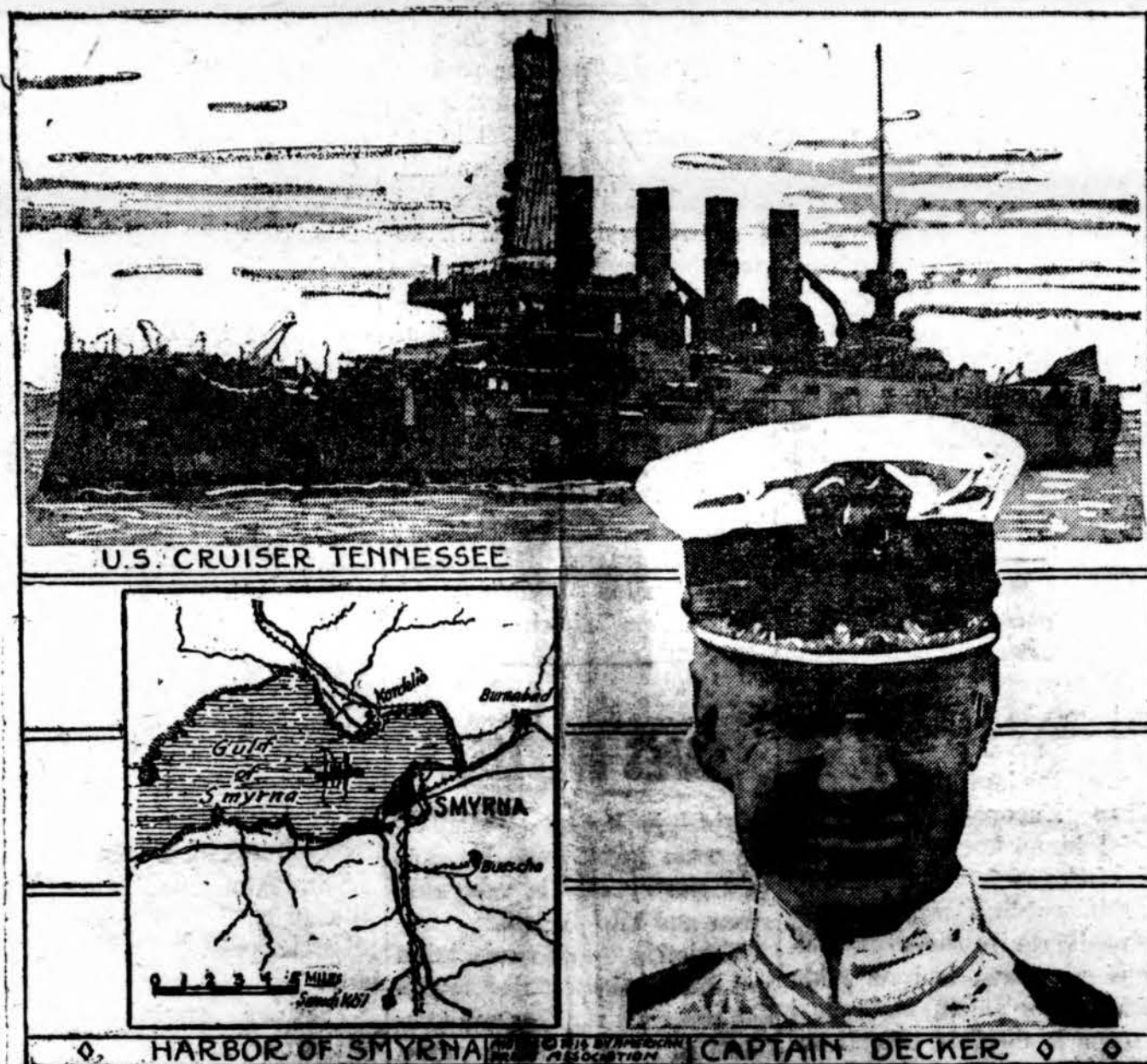
Ne! Šimtą sykų ne! Nei vieni, nei kiti mūsų gyvenimo blogumų neprasalin. Negali- kity gydyti tie, kurie patys sunkios ligos yra parbloškę.

Tai padarys tik dori, švie- sus lietuviai-katalikai. Jiems kelią nurodo tikėjimas, jų va- das — patys Kristus. Jie lai- kosi tvirtiausios doros pama- tų. Jie ir tėvynę savo Lietu- vą labiau myli, negu visi nuo tikėjimo atkritėliai ir nesigai- li kuodidžiausio pasišventimo ir aukų.

Jeigu lietuvių-katalikų gy- venime ir buvo nemaža klaidų, tai vis dėlto jiems lengviau nuo jų pasiliuosuoti, nes jie išpažįsta prakliniausios doros mokslą, paliktą Kristaus, nes jie turi daugiau pragumų ir viršprigintos pagalbos — pa- siliusavimui nuo blogumų.

Tik ligšiol ir mums patiems, lietuviams katalikams, daug ko truko. Silpni buvome tik- kėjime, kurį permenkai tepa- žinojome ir tesupratome; daug pas mus dar buvo tam- sybės, o maža susipratimo ir vienybės. Vietoje dirbti su- tartinai, mes dažnai bardavo- mės ir ginčus keldavome ir mūsų parapijose, ir draugijo- se, ir spaudoje. O iš tų mūsų nesutikimų ir nesusipratimų puikiai naudojosi įvairūs tikė- jimo ir tautos priešai, kurie, kol mes snaudėme, arba tarpu savęs riejėmės — prisėjo mū- sų dirvą kukalių: išplėtojo be- gėdišką, nešvarią ir tamsią spaudą, pristeigė daugybę sa- vų organizacijų ir į savo suku- rį intraukė daugelį silpnųjų- jų lietuvių katalikų.

Be taip visuomet būti nega- li. Laikas mums nusikratyti jų nešvarią intekmę. Gana jau jie mus klaidino ir išnaudo- jo ligšioliai. Atbuskime, suskruskime ir eikime visi iš- vien tikru savo keliu. Mes turime šviesties savoje tau- tiškai — tikybiniėje dvasioje, tu- rime steigti savo tautiškai-ti- kybines mokyklas, kurti savo knygynėlius, remti ir platinti savo spaudą; turime spiešties į savos draugijas, kurių, gra- žių-gražiausiais tikslais įstei- gtų, turime pakaktinai. Užvis gi labiau turime spiešties visi į "Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federaciją". Fede- racija, įsteigta jau 1906 me- tais. Ji vienija visus susi- pratusius lietuvių katali- kus: ir pavienius žmones, ir lietuvių katalikų draugijas ir tų draugijų susivienijimus ir sąjungas, ir pagaliau liet- katalikų parapijas. Yra tai didžiausia ir naudingiausia Amerikos lietuvių organizaci- ja. Jos tikslai — platus, aug- štis ir prakilni: vesti lietuvių katalikus į vienybę, į dorą, į šviesą, į susipratimą, į gerbu- vį — laikantis tautiškai- krikščioniškų pamatų. Prigu- lėti prie Federacijos labai len- gva. Parapijos moka kasmet tiek, kiek pasigali; pavieniai žmonės — po \$5.00; draugijos moka tik po 2 centus metams nuo nario. Suvienuojamai ir sąjungos moka tik po 1 cen- tų metams nuo nario. Ypatin- gių lietuvių katalikų pašalpi- nams ir kitoms draugijoms verta dėties Federaciją. Už- tą mažą mokesnį (2 centų me- tams nuo nario) draugijos prie Federacijos prisidedan- čios 1) gaus nuolat iš centro Valdybos žinių, kas veikiama

Jungtinių Valstijų Kreiseris Tennessee, Smyrnos uostas. Kapitonas Decker.

ir prie ko einama brolių lietu- vių katalikų visoje Ameriko- je, 2) gaus 1 egz. Federaci- jos organo "Draugo", kur bus nuolat pranešama apie Fede- racijos veikimą, 3) gaus kas- met knygą, kurioje bus apra- šoma Federacijos Kongresų darbai, spausdinami referatai, kongresuose skaityti, 4) te- gūle jimo prie Federacijos, ypač pašalpinėms draugijoms bus ta, kad jos per Federaci- ją galės geriau sukontroliuo- ti savo narius. Jeigu narys persikėlė į kitą miestą, tai to miesto draugija, prigulinti savo spaudą; turime spiešties į savos draugijas, kurių, gra- žių-gražiausiais tikslais įstei- gtų, turime pakaktinai. Užvis gi labiau turime spiešties visi į "Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federaciją". Fede- racija, įsteigta jau 1906 me- tais. Ji vienija visus susi- pratusius lietuvių katali- kus: ir pavienius žmones, ir lietuvių katalikų draugijas ir tų draugijų susivienijimus ir sąjungas, ir pagaliau liet- katalikų parapijas. Yra tai didžiausia ir naudingiausia Amerikos lietuvių organizaci- ja. Jos tikslai — platus, aug- štis ir prakilni: vesti lietuvių katalikus į vienybę, į dorą, į šviesą, į susipratimą, į gerbu- vį — laikantis tautiškai- krikščioniškų pamatų. Prigu- lėti prie Federacijos labai len- gva. Parapijos moka kasmet tiek, kiek pasigali; pavieniai žmonės — po \$5.00; draugijos moka tik po 2 centus metams nuo nario. Suvienuojamai ir sąjungos moka tik po 1 cen- tų metams nuo nario. Ypatin- gių lietuvių katalikų pašalpi- nams ir kitoms draugijoms verta dėties Federaciją. Už- tą mažą mokesnį (2 centų me- tams nuo nario) draugijos prie Federacijos prisidedan- čios 1) gaus nuolat iš centro Valdybos žinių, kas veikiama

Mūsų Federacija netik auk- lės ir stiprins mūsų dvasią, ji remis ir stiprins visas mūsų geras organizacijas, įstaigas, prakilnius sumanymus. Ir remis ne tik užuojauta, pata- rimais, bet kas svarbiausia, remis pinigais. Amerikos lietuviai privalo turėti savo kolegiją, savo našlaičių ir se- nelių prieglaudą, savo ligon- bučius, savo patarimų biurą ir tt. Federacija galės visus tuos sumanymus stiprai pa- remti.

Be to mes negalime pamir- šti mūsų Tėvynės ir jos reika- tų. Kuo toliau mes nuo jos esame, tuo ji mums yra bran- gesnė. Ir ten mūsų broliai siekia geresnės ateities: švie- čias, organizuojasi, kelia

Lietuvos kultūrą ir savo dar- bams dažnai šaukiasi mūsų, amerikiečių pagalbos. Kasmet atvažiuoja pas mus iš Tėvy- nės pasiuntiniai ir prašo aukų svarbiausiems tautos reika- lams. Tų aukų mes nesigaili- me. Tačiau toks važinėjimas ir aukų rinkimas turėjo savo ir blogų pusių: daugeliui da- vė progą prikaišioti, (kad ir neteisingai) jog svečiai pas per daug išnaudoja, jog ir pas- mus sunkūs laikai; be to rei- kėdavo tiems svečiams ir brangų laiką gaišinti, ir pini- gų kelioms daug išleisti. Federacija sumanė ir tą reika- lą taip sutvarkyti, kad tėvy- nės reikalus, pagal išgalės, ji pati pinigais remis, svečiai gi iš Lietuvos bus pageidauja- mi visuomet; jie, važinėdami po kolonijas, galės daryti pa- skaitas, supažindins amerikie- čius su Lietuvos padėtimi ir reikalais ir patys pažins ame- rikiečių būvį. Tik neberei- kės jiems vargti beren- kant pinigų.

Tečiau klausimas, iš kur Fe- deracija galės tiek daug reika- lų sušelpiti? Iš kur ištėsės tiek duoti pašalpų ir amerikie- čių reikalams, ir Tėvynei Lie- tuvai?

Prie Federacijos yra įsteig- tas "Tautos Išdas", kurs ir bus nuolatinis šaltinis, gaivi- nančių mūsų tautos reikalus. Į tą Išdą krausime visi savo centus (gerai pasitvirtintieji — dolerius) ir patys spresime, kam ir kaip sudėtus pinigų išdalyti. "Tautos Išdas" yra Federacijos šaka, bet jisai tvarkosi savarankiškai, turi savo valdybą ir savo kasą, at- skirą nuo Federacijos kasos. Prie "T. Išdo" galės prigu- lėti ir parapijos (moks kas- met, kiek pasigalės) ir atskiri žmonės (paprasti nariai po \$2.50, nariai labdariai po 25 dolerius metams), ir draugi- jos (po 12 centų metams nuo kiekvieno savo nario), ir susi- vienijimai ar sąjungos (po 6

centus nuo nario). Draugijos, norinčios prisirašyti ir prie Federacijos, ir prie jos šakos "Tautos Išdo" temokės po 12 centų metams nuo nario. Iš tų 2 centų eis į Federacijos kasą, gi 10 — į "Tautos Išdą". Susivienijimai ir sąjungos, prigulėdami prie Federacijos ir prie "Tautos Išdo" moks iš viso tik po 6 centus nuo kiekvieno nario. Iš tų 1 centas eis į Federaci- jos kasą, 5 gi centai — į "Tautos Išdą". Mažučiai mokes- niai paskirti į "Tautos Išdą", bet iš tų centų galės susidėti milžiniškos sumos pinigų, by- tik tuos centus mokėtų kuodi- džiausiais lietuvių skaičiais. Juk del tų 12 centų metams — nei vienas nenubiednės. Bet davęs savo tuos centus galės jausties išpildę svarbią tau- tišką priedermę. Paga- liau draugijos, kurios prisirašys ir prie Federacijos, ir prie "Tautos Išdo", — ne- reikalaus uždėti nariams jokių naujų mokesnių, nei daryti jo- kių rinkliavų. Užteks tiktai draugijai padaryti tokį nuta- rimą ir įrašyti jį į protokolą. Valdyba gi iš draugijos kasos paims tuos centus ir nusiųs kur reikia. Mūsų draugijos, užsidėjusios tą mažą mokesnį del tautos labo, nemubiednės. Taigi dabar ir kviečiame vi- sus suprantančius ir geros valios lietuvių pasidarbuoti savo draugijose ir prikai- binti narius, kad prisidėtų prie Federacijos ir "Tautos Išdo". Kuri draugi- ja šiandien dar nesupras ir neatjaus "T. Išdo" svarbu- mo, lai nutaria prisidėti bent prie Federacijos su mokesniu 2 centų metams nuo nario. Kas nori žinoti daugiau apie "Tautos Išdą" ir jo tvarką — lai perskaito šį metų Fede- racijos kongreso nutarimus.

Iš paduotų "Draugo" No. 44 4-ojo Fed. Kongreso nutarimų mes matome, kiek Federacija

PETROGRADAS PAVOJŲ.
LAUKIAMA DIDELIŲ MŪŠIŲ BALTIJOS JURĖSE.
KROKŪVA LIEPSNOSE.
50,000 VOKIEČIŲ PAKLIUVO Į NELAISVĘ.
NUSKANDINTAS ANGLIJOS LAIVAS.
VISOS KARIAUJANČIOS VALSTIJOS SKELBIA LAIMĖJIMUS.
MEKSIKOJ AMŽINA SUIRUTĖ.
ARABAI Į ŠVENTĄ KARĘ.
ANGLIJA APSIAUSTA VOKIEČIŲ ŠNIP AIS.
LENKIJŲ LAUKIAMA SPRENDŽIAMOJO MŪŠIO.
PRŪSŲ LIETUVOJ MAŽAI PERMAINŲ.
PRANCŪZAMS KLOJASI GERAI.
100,000 VOKIEČIŲ ŽUVĘ LAIKE 10 DIENŲ.
TURKAI PRADEDA SKERSTI KRIKŠČONIS.
NESUSIPRATIMAS KILO TARP VOKIETIJOS IR ŽUVĖDIJOS.
LIETUVAI REIKALINGA PAŠALPA — DAUGYBĖ BENAMIŲ.

jau sutelkė prie savęs gabių ir veiklių žmonių, kaip prakilnus yra jų visų troškimai, kaip rimtas yra jų varomas dar- bas. Ištikrųjų, kam dar ne- užauno tautiškai ir tikybini- jausmai, kiekvienas pasakys, jog visiems lietuviams katali- kams neatbūtinai reikia spie- ties į savo Federaciją. Tik prisidėję prie jos mes tikrai ir giliai pajusime, kaip tei- singi yra žodžiai:

"Vienybė — galybė".

Kas norės gauti platesnių žinių apie Federaciją, lai gauna knygutę "Lietuvių Ry- mo-Katalikų Federacija". To- je knygutėje yra išdėstyta Fe- deracijos programa ir įstatai. Del tos knygutės ir del ki- tų žinių reikia kreipties į Centro sekretorių šiuo adresu. Julius Kaupas, 3337 South Morgan St., Chicago, Ill.

L. R. K. Fed. Valdyba.

IŠ KARĖS.

100,000 vokiečių žuvo laike 10 dienų. Petrograde paskelb- ta, kad mūšiuose Lenkijoje prie Lodziaus, Lovio, Glogno, vokiečių žuvę 100,000.

Iš visų karės laukų. Belgi- jai, sulgę žinių, gautų Amsterdame, vokiečiai stengiasi užimti Ypres ir netrukus tai jiems pasiseks.

Prancūzijos provincijoj, Aragonijoj, Vogežų kalnuose vokiečių atakos atmuštos ir anglų-prancūzų kariuomenės, nustumę vokiečius už kelių verstų atgal.

Turkijoj rusai laimėjo ke- lius mažesnius mūšius.

Serbijos kariuomenės cen- tras ties Kolubra sumuštas au- strijiečių, taip bent skelbia Vienos pranešimai.

Lenkijoj, ties Lodziumi ru- sai perkirto vokiečių armiją į tris dalis.

Galicijoj ties Krokuvą rusai laimėjo didelį mūšį. 30,000 vokiečių paimta į nelaisvę.

Turkai pradeda skersti kri- kščionis. Athenai. Mitylene

gubernatorius praneša į Athe- nus, kad turkai išskerdė kri- kščionis Oltusko apeliūkėse. Apeliūkų sodžių gyventojai bėga į Smyrną. Beirute, mahometnų kuni- gai ragina žmones skersti vi- sus Europos ateivius.

Sužeistas vokiečių cėsoriams sūnus. Londone gauta žinių, kad Vokietijos cėsoriaus sū- nus kunig. Augustas. Vilnius sunkiai sužeistas mūšyje ties Craonne, Prancūzijoje.

Monakų kunigaikštis užmo- kėjo kaizeriui 30,000 dolerių. Monako kunigaikštis užmokė- jo kaizeriui Vilniui 30,000 do- lerių, ir pasižadėjo dar dau- giau primokėti, jeigu tik kai- zerio kariuomenė nesunaikins jo turto Prancūzijoje.

Austrijiečiai sumušti. Pet- rogradas. Ant karės fronto ties Čenstakava-Krokuvą di- delių susirėmimų nebuvo. Austrijiečiai, kurie buvo už- ėmę rytines pozicijas ties Kro- kuvą atmušti su dideliais nu- stoliais. Prie Karpatų kalnų paimta į nelaisvę 1200 austri- jiečių. Bukovinoj austrijiečiai traukiasi atgal. Rusai išna- ujo užėmę Černovicus.

MEKSIKO — REVOLIUCIJOS ŠALIS.

Nauja revoliucijinė partija Meksikoj. Meksikoj užvirė to- ki suirutė, kad nesima- to galo, kada galės ten pasibaigti riaušės. Ir vėl ten sulaukta naujo pre- zidento. Gen. Pablo Gonzales apsisiskelbė Meksikos preziden- tu, sutvėrė savo ministerių ga- binetą ir šaukia visus revo- lucionoj po obalsiu: konstituci- ja ir reforma.

Iki šiam laikui Gonzales bu- vo skaičiuje viršininkų Car- ranzos armijoj ir atsižymėjo revoliucijiniame judėjime prieš Huertą. Villa ir Obre- gonas priklausė prie tos pa- čios partijos. Villa skaitėsi karišku valdininku šiaurinės dalies Meksiko, Obregon — vakarinės, Gonzales gi — ry- tinės. Šie trys vadai su sava

pulkais, sukilėlių sumušė Huertos armiją ir iškėlė Carranza prezidentus.

Dauguma Amerikos ir Meksikos politikierių pranašavo iš anksto, kad Carranzas armijos vadai susipeš tarp savės ir pradės išnaudoj vaidinti ir kelti revoliucijas. Pranašystė kaip matome išsipildė.

Gonzales jau nuo kelių savaičių slėpėsi su savo sumanymais ir meksikiečiai su nekantrumu tėjojo jo žingsnius. Buvo laukiama, kurią pusę parems Gonzales. Ar pasiliks šalininku Carranzas, ar parems Villą. Gonzales nuo senai svajojo apie prezidento vietą. Carranza net buvo pastatęs jo kandidatūrą vieton savės, kada jis rezignavo. Bet kada taikos įvykimas nustojo būti galimu dalyku, Meksikos revoliucionieriškose padangėse, Gonzales išnyko. Dabartinį laiką jis randasi Pachuca mieste šiaur-rytuose nuo Meksikos miesto ir pradeda veikti kaip Meksikos prezidentas. Tai jau bus 6 ar 7 iš eilės prezidentas laike tik kelių mėnesių.

Vokiečiai grūmuoja žuvėdams. Iš Žuvėdijos pranešama, kad Londono, jog vokiečių valdžia reikalauja, kad Žuvėdijos spauda liautųsi talpinus neprielankius vokiečiams straipsnius, nes kitaip Vokietija turėsianti viešai pareikalauti nuo Žuvėdijos pasiaiškinimo. Eina gandas, kad vokiečiai užgrobė žuvėdų medžius išvežamus iš šios šalies, kaip kontrobandą Rusijai ir Anglijai. Žuvėdija turėjusi nuostolių kelis milijonus dolerių. Tarp žuvėdų kija subruzdymas. Žuvėdų spauda tiesiog reikalauja, kad valdžia atvirai sulaužytų neutralę poziciją ir prisidėtų prie Anglijos ir Rusijos. Tokio būdu atsirastų Vokietijai naujas priešas. Prasidėjus kare, vokiečiai mėgino žuvėdus patraukti prie savės, tačiau tai jiems nepasisekė, net ir Suomijos pasiūlyjimas ne paviliojo žuvėdų. Ir netik Žuvėdija, bet ir Norvegija labai nemaloniai veizi į Vokietijos pasielgimus.

Vokiečiai rengiasi užpulti Petrogradą. Vokiečių laivynas Baltijos jūroje pradeda labiau veikti. Rusų ir skandinavų telegramos praneša, kad vokiečių laivynas rengiasi prie užėmimo Rusijos uostų, tame skaičiuje ir Petrogrado. Nemažas skaičius vokiečių kariškų laivų plaukioja Baltijos jūroje ir dar sutraukiama daugiau laivų iš Kiel.

Anglijos karalius važiuoja Prancūzijon. Londone paskelbta, kad Anglijos karalius Jurgis išvažiuo į Prancūziją aplankyti savo kariuomenę.

Rusijos žmonių žuvo kareje 1,000,000. Nuo pradžios karės iki šiam laikui, Rusijos kareivių bei oficerių žuvę 1,000,000. Prancūzijos 700,000; Anglijos 90,000. Nieko nesaikoma, kiek Belgija nustojo žmonių. Berline gauta telegrama iš Berno taip praneša apie prancūzų nuostolius: 130,000 užmuštų, 370,000 sužeistų, 167,000 dingusių be žinios. Visos tos žinios patina iš vokiečių šaltinių.

Anglijos laivas nusikandintas. Londone pranešama, kad Anglijos kariškas laivas "Bulwark" nusikandė prie intakos upės Medway. Žuvo arti 800 žmonių, sykiu ir laivo kapitonas Gui Betater ir visi oficeriai. Išgelbėta vos tik 14 žmonių. Spėjama, kad vokiečių torpedos turėjo tą laivą priversti prie tos nelaimės. Žu-

vimas "Bulwark'o" didelis nuostolis anglams.

Kaip tik patėmyta, kad laivas jau skęsta, tuojau pradėjo muzika groti. Laivo nusken-dimas tęsėsi 3 minutes.

Kaiseris atima nuo sūnaus atsiųžėjimo ženklus. Amsterdame paskelbta, kad Vokietijos cesorius supykęs ant savo sūnaus (vardo nepaduoda) už nesumaningą veikimą Prancūzijoje laike susirėmimų, akyse visų dvarininkų nutraukęs nuo sūnaus ploščiaus atsi-žymėjimo kryžių.

Vokiečiai skelbia apie savo laimėjimus. Vokiečių karės kanceliarija išleido sekančią pranešimą: "Prie Lodžiaus, Lenkijoje į mūsų rankas pakliuvo 40,000 rusų kareivių, 70 kanuolių, 160 amunicijos vagonų ir 155 šautuvai. Mūsų laibesitėsia tarp rusų ir vokiečių kariuomenių be jokių pasekmių. Mūsų kariuomenė laikosi tvirtai.

Austrijiečiai ir-gi kalba apie laimėjimus. Vienoje praplatino žinios, kad austrijiečių kariuomenė veikiančioji Galicijoje paėmus 29 tūkstančius rusų ir nelaisvę. Žinios paduodamos oficialiai.

Rusams sekasi bene geriau. Petrogradas. Vokiečius sutiko dar viena didelė nelaimė Lenkijoje. Vokiečių antroji armija, pasirijusi Lenkiją užimti, sumušta. Rusai netik, kad atkrito jos sparnus nuo visos armijos, bet jiems pasisekė ir visą armiją gerai praretinti.

Mūšis prie Kolišku, 20 mylių nuo Lodžiaus, galima skaičiuoti vienu iš garsiausių, nes čia buvo sutrinta galybė vokiečių armijos. Vokiečių armija skubiai traukiasi, kazaikai jai mina ant pėdų. Pasi-taiko dažnai susirėmimai ir nežūrint, kad priešas kaulas narsiai, negali atsispirti rusų kazokams ir turi eiti atgal.

Anglų garlaivis nuskeno. Harve gauta žinių, kad anglų garlaivis "Melachite" nuskeno vokiečių karišką laivą, 5 myliose nuo Cape La Heve. Žmonės išgelbėti.

Rusai sunaikino vokiečių korpusą — 40,000 nelaisvių. Londone skelbiama, kad rusai sunaikino vieną vokiečių korpusą — paimtų gyvų ir sužeistų 40,000 tūkstančių ir nelaisvę. Susirėmimas atsitiko netoli Lodžiaus šiaurinėje dalyje Lenkijos. Kaikurie pranešimai skelbia, kad vokiečių žuvė du korpusai. 48 traukiniai pilni nelaisvių, kurių skaičius siekia 45-50,000 atvyko į Lodžių.

Vokiečiai bėgo didžiausiam sumišimui. Po to laimėjimo vokiečiai matydami, kad jiems gali prisieiti visai blogai, pradėjo bėgti didžiausiam sumišimui. Londono "Daily News" korespondentas aprašo kokio būdą vokiečiai buvo sugauti ir sląstus. Rusų raitininkų divizija, kuri buvo užpuolus ant vokiečių, kurie manydami, kad rusai neturi daugiau kariuomenės toje vietoje, kaip kokį korpusą ar du, drąsiai pradėjo mūšį, bet šit ir pasirodė rusų kariuomenės kiti korpusai ir vokiečiai atpušėjo vieną iš didžiausių pralaimėjimų.

Kunigaikštis Dmitras pašantas. Vokiečių laikraščiai apturėję telegramą, kad kunigaikštis Dmitras, sūnus did. kunigaikščio Pavilo Aleksandravičiaus, Rusijos imperatoriaus dėdės, sužeistas viename iš mūšių prie upės Wartos.

Vokiečių padėjimas apvertinas. Generolo Hindenburgo armijos padėjimas neįtakus

ir jina gali papulti į didelius nesmagumus. Tūkstančiai nelaisvių vokiečių atgrūdami į Varšuvą parodo, kad vokiečiai kas kart eina silpnyn. Mūšyje su vokiečių sosto ipėdinio armija, rusai nuolatot ima viršų.

Prancūzų pranešimai. Paryžiuje išleistas oficialis pranešimas, kuriame pabrėžiama, kad prancūzų kariuomenė užėmė daug naujų pozicijų tarp Langemarek ir Zonnebecke. Apieilinkėse La Basse, indusų kariuomenė paėmė vokiečių transijas. Nuo La Basse iki Soissons eina smarkūs susirėmimai.

Prie Belhincourt'o šiauryje nuo Verdin vokiečių užpuolimai atmušti. Pont-a-Mousson provincijoj prancūzų artilerija bombarduoja Arnavilę.

Serbai sumušė austrijiečius. Iš Nišo pranešama į Paryžių, kad austrijiečių armijos pulkai, kurie perėjo Kolubara upę šiaur-vakarinę Serbiją, sumušti ir bemaž visai išnaukinti. Serbai susirėmė su austrijiečiais ant linijos nuo Lazarevatz iki Mionitza. Austrijiečių žuvo 500 kareivių ir trys kanuolės.

Zymios moters prašo Wilsono įvykinti taiką. Poni Pethick Lawrence iš Londono, garsi karingoji sufragistė ir poni Rasika Schwimmer iš Budapešto važinėja su Ameriką agitudamos už įvykimą taikos Europoje. Daugelyje susirinkimų, kuriuose kalbėjais buvo viršminėtos moters, išnešta rezoliucijos prieš karę ir pasiūlyta prezidentui Wilsonui prašimai, kad be jokių atidėlojimų siųstų atstovus į Europą ir mėgintų taikyti susikivirčiusias valstijas.

KĄ SAKO KIEKVIENTA VIEŠPATIJA APIE SAVO PRIEŠĄ.

VOKIETIJA. Atmušti visi rusų užpuolimai Rytprūsiose. Prie Loviez'o ir apieilinkėse Čenstakavos rusai sumušti ir gindamies traukiasi atgal. Prancūzijoje vokiečiai laimėjo prie Arras. Anglų laivynas nutilo prie Belgijos uostų.

ANGLIJA IR PRANCŪZIJA. Vokiečiai sumušti šiaur-vakarnose nuo Verdun. Indusai išlaimėjo La-Basse apieilinkėse. Anglų ir prancūzų armijos nužengė toliau prie Berry-au-Bac, ir Aragonijos provincijoje. Bombarduojamas Arnavilė.

RUSIJA. Vokiečiai traukiasi visame fronte ties Vistulos ir Wartos upėmis. Kaikuriuose vietose vokiečių kareiviai betvarkėje bėga. Neoficialės telegramos skelbia, kad vokiečių visa divizija pakliuvo į rusų rankas. Rusai paėmė viršų ant vokiečių ties Čenstakava ir Krokava. Turkai atmušti atgal, į Erzerumą. Bėgdami palieka daugybę sužeistųjų ir užmuštų.

Balkanų viešpatijos palaišys Anglijos, Rusijos pusę. Londono diplomatai tvirtina, kad Balkanų viešpatijos galų-gale susitarė tarp savės remti Rusiją, Prancūziją ir Angliją. Jau dabartiniu laikui eina tarp viešpatijų karši susinėsimai tuomi dalyku. Tokiu būdu galėsime sulaukti Ramunijos, Bulgarijos ir kity, kariaujančių prieš vokiečius.

Vokiečių sosto ipėdinis vos tik nepakliuvo į prancūzų rankas. Vienas prancūzų korespondentų, asmeniškai dalyvavęs mūšyje ties Marne, kur vokiečiai buvo smarkiai sumušti ir su dideliais nuostoliais turėjo pasitraukti, pa-

stoliais turėjo pasitraukti, pasakoja, kad vokiečių sosto ipėdinis vos tik nepakliuvo prancūzams ir nelaisvę. Prie patį mūšį ties Marne, kunigaikštis su savo žmona apsigyveno puikiam name Saint Menchould. Prasidėjus mūšui ir vokiečiams nepasisekus, kunigaikštis persikėlė į Aragonijos miestelį Monfaucan. Dagirdę apie tai prancūzai užpuolė ant miestuko ir suėmė kelius šimtus dragūnų, bet kunigaikštis su žmona spėjo išbėgti.

Arabai pasirengę į šventą karę. Pasitvirtina žinios, kad arabai yra pasiriję stoti, visi kaip vienas, į šventą karę prieš anglus.

Vokiečių prekybos laivynas sunaikintas. Londone paskelbta, kad vokiečių prekybos laivyno sunaikinta 1,221 laivas. Dauguma iš jų paskandinti, kiti paimti ir nelaisvę, o kai kurie randasi uždaryti uostuose.

Susekta 342 šnipų Anglijoje. Anglijoje labai daug randasi Vokietijos šnipų, kurie visokiais būdais stengiasi pranešti Vokietijos valdžiai apie Anglijos sumanymus. Pastaruoju laiku padaryta krata 6,000 namų. Surasta 342 ypatos, tarnaujančios Vokietijos valdžiai, kaip šnipai.

KARĖS APŽVALGA.

Didžioje kareje susilaukėme tokio laiko, kada kariškas veikimas rytuose ir vakaruose viens nuo kito priguli.

Vokietija dabartiniu laiku yra didžiausiam sujūdimui; jina stengiasi iš visos galės sutrinti Rusijos galybę ir pergalėjimui stengiasi, kaip galima daugiau, sutraukti savo kariuomenės kovoti su Rusija, kuri dabartinioje kareje ant tiek pagarsėjo sąmoningų karės vedimu, kad visas pasaulis stebiasi jos darbais. Vokietija nemanė, kad taip bus sunku perspausti tas riešutis, mažai net atydos atkreipė į Rusiją, tikėdamos ją iš pirmo sykiu sumušti. Dalykai virto kitaip. Vokiečiai susilaukė smūgių po smūgio Lietuvoje, Lenkijoje. Jų kariuomenė iki paskutinio suvargus, nusilpnėjus, bet dvasia dar nemupolus, nes jų žeminiis dievas, kaiseris Vilius, į kurį visi kareiviai žiūrį, kaip į viso pasaulio valdoną ir teisėją, tikisi surasias dar laimę kareje, su juo tikisi ir visa Vokietija.

Siuo-gi tarpu matome, kad vokiečių armijos tirpsta Lenkijos, Lietuvos žemėse. Nelaimingi mūšiai ties Varta ir Vistula prarija vokiečių desėtkus tūkstančių, prie Lodžiaus žuvo vėl desėtkai tūkstančių ir kad užpildžius tas praretėjusias eiles kareivių reikia traukti savo kareivius iš kito karės lauko Prancūzijos, Belgijos, kur taip-pat labai puikiai sekasi vokiečiams, tai lengva suprasti, kad Vokietija dabar kovoja už savo buitį ir savo viršenybę tarp Europos tautų; vienas ir kitas dar pralaimėjimas, vokiečių militarizmo galybė turės pakrikti ir sykiu, žinoma, turės dingti noras vadovavimo.

Sutrukimas didelio kariuomenės skaičiaus į vieną vietą labai yra pavojingu dalyku, tas bemaž ką reiškia galą karkui eina tarp viešpatijų karši susinėsimai tuomi dalyku. Tokiu būdu galėsime sulaukti Ramunijos, Bulgarijos ir kity, kariaujančių prieš vokiečius.

Vokiečių sosto ipėdinis vos tik nepakliuvo į prancūzų rankas. Vienas prancūzų korespondentų, asmeniškai dalyvavęs mūšyje ties Marne, kur vokiečiai buvo smarkiai sumušti ir su dideliais nuostoliais turėjo pasitraukti, pa-

ir Anglijos armijų padėjimu. Pagal jų apskaitliavimu blogiausia, kas gali atsitikti, tai nustumimas vokiečių armijos iki Meuse upės Prancūzijoje ir Dyle upės Belgijoje.

Nieko dar ypatingo ir nepasitaiko ant prancūzų ir belgų žemių. Abi armijos užima savo pozicijas ir išskirus mažus susirėmimus prie Belhincourt, La Basse apieilinkėse, Barry-au-Bac ir Aragonijoje, padėjimas armijų vienoks. Daug padeda vokiečiams jų kanuolės, kurių apšiai pri-dirba ir pristato Kruppo dirbtuvės. Kanuolės vokiečiai taip stengiasi sustatyti kad jos galėtų ginti vokiečių pozicijas iš visų pusių iš kur tik galėtų priešas užpulti.

Šalčiai, andros numalšino karišką veikimą Belgijoje, šiaurinėje Prancūzijoje. Išgalėjus žiemai, nebegalima taip greit kilnoties iš vietos į vietą. Visados žiema susturi karę ir suteikia laiką nors šiek tiek atsidvesti, jeigu žinoma, neprieina jiems praleisti tą laiką tarp pūgų ir šalčių.

Nuo pat šiaurinių jurių iki Ypres, apieilinkėse labai žemos, slynos. Kaikuriuose vietose jų paviršius stovi žemiau jurių paviršiaus. Tas visas žemumas arba yra užpiltos vandens arba užneštas sniego. Nesurasi ten kur pasisilepti. Sodžiai arba miestukai ir taip pavieni namai, koki tik radosi armijų veikimo arba kelionės vietose sulyginti su žeme. Gal, tiesa, kareiviai išsikasti apkasus, bet ar ilgai jie galės išbūti pilnuose vandens ir sniego duobėse.

Vargingas padėjimas abiejų armijų. Bloga vokiečiams, bloga ir prancūzams ir anglams.

Ypatingą atydą atkreipia visi dabartiniam laike ant Lietuvos ir Lenkijos, kur abi kariaujančios pusės, kaip Rusija, taip ir Vokietija stato viską ant žūt-būt. Vokiečiai veržiasi prie Varšuvos, pasijutę Varšuvoje, jie pasijutę pusėimiminkais Lenkijoje. Jau jie mėgino sykį priirti prie Lenkijos sostinės, bet nelaimingai, taip-pat ir dabar. Jau vieną sykį buvo manyta, kad Varšuva pateks vokiečiams, kurie vos tik 30 mylių buvo nuo jos, bet tuoj po šitos žinios atėjo kita, kuri vokiečiams lėmė pralaimėjimą ir tai pilną; įvykusieji susirėmimai tarp Vislos ir Varšuvos atnešė vokiečiams nepasisekimą. Žinios atėję iš Petrogrado praneša, kad rusai ant visos linijos išlaimėjo. Sumanymai gen. Hindenburga pasiekė Varšuvą ir paliko sumanymais ir su ne labai maloniais pridėkais, būten keletas korpusų, kaip ir dingo del vokiečių armijos; tūkstančiai nelaisvių Lodžiuje. Žinoma, ir Rusijos kariuomenės turėjo daug palydėti savo spēkų, užtatai galės pasigirti didžiu laimėjimu.

Jeigu dar prie laimėjimo ties Varšuva pridėsime rusų spartą žengimą Galicijoje, tai visai geru išrodys mums rusų padėjimas. Kaip ten ištikrų jų yra, sunku pasakyti, nes pranešimai, telegramos, angliški laikraščiai korespondencijos kaltos, perkaltos, ir kiekviena vis ant kito kurpalio. Prisieina tikėti tam ką gali sugauti.

Przemyslio tvirtovė bombarduojama rusų ir pirmos jos tvirtumos būk jau patekė į rusų rankas, taip, kad neilgai trukus tikimasi Rusija galės pasidžiaugti jos paėmimu. Krokava irgi yra jau ugnyje ir jos likimas abejotinas.

Vokietija su nekantrumu laukia, kuomi užsibaigs jos armijos veikimas Lenkijoje. Skaičius rusų kariuomenės rytuose siekia 900,000. Visas lygialinkis veikimas Lietuvoje, Rytprūsiose galima šiaip padalinti:

Kareiai prasidėjus rusai įsiveržė į Rytprūsius, tuo tarpu vokiečiai siautė Belgijoje, naikindami mažutės valstijos turtingą ir remdames šiaurines Prancūzijos parubežiuose.

Rusai įsiveržė į Rytprūsius trijose vietose: Prie Eitkūnų, Elko ir Neidenburgo.

Porai dienų prabėgus po rusų įsiveržimo į Prūsus jie užėmė Gumbinę, toliau Įsrutį ir Tilžę ir jau buvo prieję visai netoli Karaliaučiaus.

Paskutiniose dienose rugpjūto rusai užėmė Johanisburg, Ortelberg ir Soldan. Vokiečiai susiremdavo su rusų kariuomene ir net jie užėmė Mlavą, gulinciją jau Lenkijos ribose. Rugpjūčio viduryje rusai pasijuto 70 mylių nuo rubežiaus. Tada įvyko didesnis susirėmimas rusų su vokiečiais ties Allensteinu, 60 mylių nuo rusų rubežiaus. Vokiečiai laimėjo. Nuo šio laiko rusai pradėjo traukties.

Antras mūšis įvyko prie Tannenbergo, iš kur rusų armija nustojus nemažai kareivių pasitraukė.

Vokiečiai susilaukė sustiprinimo, atstumė rusus iš Rytprūsijų ir jau rugsėjo pusėj vokiečiai atsidurė ant Rusijos rubežių, tai yra įsiveržė į Lietuvą ir net užėmė apieilinkes 50 mylių atstumo nuo rubežiaus, net iki Gardino.

Prie Nemuno įvyko svarbiausi mūšiai, 7 dienas vokiečiai kovojo su rusais pane-muniu, norėdami prasiveržti prie Vilniaus ir Rygos.

Jau buvo manyta, kad vokiečiai užims visą Lietuvą, kaip štai rusų kariuomenė, gerai sustiprinta, susirėmė su vokiečiais ties Suvalkais, Druskininkais ir Augustava ir po 5 dienų karštaus mūšio taip sumušė vokiečius, kad šie pakliū daugybės savo kareivių užmuštais ir pakliuvusiais ir nelaisvę pradėjo traukties atgal. 4 dieną spalio pasibaišė vokiečių viešpatavimas Lietuvoje.

7 dieną spalio rusai jau ir vėl atsidurė Rytprūsiose, į jų rankas papuolė Elkas, bet taip jau žymių pažangų rusų kariuomenė neįstengė padaryti.

Laike, kada rusai nors išpa-lengva žengė Prūsų Lietuvon, kita dalis rusų kariuomenės veikė Galicijoje ir rytinėje dalyje Lenkijos.

10 rugpjūčio austrijiečiai sutraukė savo geriausias spēkas į rytus nuo Lvovo. Pir-masis mūšis austrijiečių su rusais įvyko prie Založu, 11 d. rugpjūčio.

Pradžioje rugsėjo rusų kariuomenė užėmė Lvovą Galicijos sostinę ir tuo pačiu laiku pradėjo šturmuoti Przemyslio tvirtovę.

Austrijiečiams pasisekė sumušti rusus prie Krasniko pa-baigoj rugpjūčio.

Tuo tarpu rusai koncentrav savo pusantro milijono žmonių armiją ir rengėsi užduoti smūgį austrijiečiams. Jų armija užėmė ilgio 200 mylių liniją ir prasidėjo susirėmimai rusų su austrijiečiais prie Grodko, Tomašavo, Liublino ir Ivanogrodo. Tie susirėmimai rusams gana laimingai pasisekė, nes neilgai trukus austrijiečiai tapo atstumti prie Sano ir Wislos. Halicz ir Mikolajav buvo užimti rusų pusėj rugsėjo, o Jaroslavas ir Chyrovos paskutiniose dienose rugsėjo mėnesio.

Pateko į rusų rankas ir Karpatų tarpkeliai ir rusai net pasiekė Užok.

Kazokų pulkai įsiveržė į Vengriją.

Austrija pasijuto keblame padėjime, jos kariuomenei grėsė pavojus būti rusų sunaikintai, prisiejo austrijiečiams šaukties pagalbos vokiečių, kurie netrukus ir paėmė į savo rankas vadovavimą Austrijos armijoje.

Apie 29 rugsėjo rusų kariuomenė priejo prie Tarnova, kuriems iki 1 d. spalio buvo paimtas rusų, netrukus austrijiečiai Tarnovą atmušė, pas-kui vėl rusai antrąsyk jį užėmė.

Smarkūs mūšiai užvirė Bukovinoje. Austrijiečiai dėjo visas pastangas, kad išginus iš ten rusų kariuomenę. Bukovinos sostinė Černavica buvo rusų paimama tai vėl austrijiečių atimama.

Vokiečių armijos veikimas Lenkijoje smarkiau apsiereškė apie rugsėjo 21 d. Tuo laiku vokiečių armijos keli korpusai užėmė Lenkijos miestą Lodzį.

Dideli pulkai vokiečių kariuomenės įsiveržė į Lenkiją nuo Torunio, Kališo ir Krokuvos apieilinkį. Šiuo kartu vokiečiams pasisekė atstumti rusus prie Sekosinos, gulincio netoli Varšuvos, kuriai grėsė pavojus būti užim-tai vokiečių.

Vėliaus vokiečiai įsiveržė į Lenkiją nuo Torunio, Kališo ir Krokuvos apieilinkį. Šiuo kartu vokiečiams pasisekė atstumti rusus prie Sekosinos, gulincio netoli Varšuvos, kuriai grėsė pavojus būti užim-tai vokiečių.

Spalio 10, 11, 12 dienas jau vokiečiai turėjo užėmę pusę Lenkijos ir vakarus nuo Vislos, bet Varšuvos visgi negalėjo užimti.

Rusai atmušė vokiečius nuo Varšuvos, ir nustumė juos už Loviczo Skiernaviečių ir Rавos. Vokiečių kariuomenė sunaikė tik prie Wartos upės, kur ir įvyko 7 dieną lapkričio mūšis abiejų armijų; rusai daugelyje vietų paėmė viršų ant vokiečių. 8 dieną lapkričio rusai atsidurė ant vokiečių žemės prie Pleszewo, 50 mylių nuo Poznaniaus.

Ir nuo šio laiko rusų kariuomenė be didžių sunkenybių stumė vokiečius vis tolyn ir tolyn, net iki 16 d. lapkričio, kada vokiečiai, pradėjo smarkiau priešintis ir suturėjo jų veržimasi. Dabar laimė šypsojasi tai vieniems tai kitiems, galų gale vokiečiai pasijuto geresniam padėjimo ir vėl atsidurė netoli Varšuvos, nuo kurios išnaudo buvo atmušti ir net sumušti daugelyje vietų. Puikiausiai sekėsi rusams pietuose, mūšiuose su austrijiečiais. Jie jau apie 18 lapkričio atsidurė prie Krokuvos.

Visą veikimą karės laukuose Lietuvoje, Lenkijoje ir Galicijoje per keturius mėnesius galima šiaip paskirstyti:

Rusų įsiveržimai į Rytprūsius, atmušimas rusų atgal ir antras rusų įsiveržimas į Prūsus.

Sumušimas austrijiečių rytinėje ir vidurinėje Galicijoje.

Austrijiečių laimėjimai pietvakarinėje Lenkijoje; austrijiečių iš ten išvyjimas.

Vokiečių įsiveržimas į Lenkiją, jų nepasisekimai: antras vokiečių įsiveržimas į Lenkiją — pasekmės tos pačios.

Rusija atmušus vokiečių kariuomenę nuo Nemuno Lietuvoje ir nuo Varšuvos Lenkijoje, pastatė tokiam padėjime Austriją, kad austrijiečių kariuomenė greičiau bus sunkenybė vokiečiams, kaip paspirtimi.

Serbijos padėjimas dabartinėje karėje vis eina sunkyn, austrijiečiai ir vokiečiai begalo pradeda ją spausti, Serbija negali atsispirti daug skaitlingesniai kariuomenei austrijiečių ir jai prisieis visai nekaip, jeigu kitos Balkanų karalystės jos neparems, jina galės pasijusti tokiam pat padėjime, kaip Belgija.

Balkanų pussalis nerimauja, bet vis dar susilaiko. Tarp viešpatijų eina karštūs susinėsimai; dauguma Balkanų karalysčių norinėos palaikyti Rusijos pusę.

Ant karės laukų Rusijos-Turkijos-Anglijos nepasitai-kė nieko nepaprasto. Turkai organizuoja šventą karę ir

niekaip negali jos suorganizuoti, nes dauguma mahometonų yra pasiryžę Turkijai apskelbti karę. Rusijos armijos veikimas ant Kaukazo pusėtinai, Anglija ir gi nieko nenustojo taip, kad naujų atsitikimų čia nėra.

Laukiama naujų viešpatysčių ir karę ineinant. Portugalija jau būk tai pasirengę kariauti ir stiosianti po Anglijos, Prancūzijos puse. Italijos valdžia nebegalėsianti ilgiau lūkeriauti, nes italai baisiai karščiuojasi, taip-pat ir kitos valstijos, kurios šokiuo ar tokiuo būdu užinteresuotos karere.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

(Iš laikraščių)

VILNIUS. "Lietuvos Žinios" jau pradėjo eiti. Eina tris kartus į savaitę, paskiaus žada eiti daugiavas.

"Saulės" mokytojų prirėgiamieji kursai bus atidaryti Vilniuje.

Vilniuje yra dabar 3125 pabėgėliai iš karės apimtų vietų. Kad juos visus sušelpus reikės kas mėnuo 12,000 rublių.

"Viltis" naktiniu dienraščiu. Nuo spalio mėnesio "Viltis", kad greičiau galėtų paduoti savo skaitytojams žinias virto naktiniu dienraščiu. Mat dauguma telegramų ateina naktį. Taigi ir redakcijos norinėjos tuojau išleisti tas telegramas, dirba vėlai.

Mergina — savanoris kareivis. Šiomis dienomis teko matyti Vilniaus geležinkelio stotyje merginą-kareivį. Ji buvo apsvilvikiusi kareivio rūbais, kasos nukirptos ir išto lojokiuo būdu negalima buvo atskirti nuo tikro kareivio.

Lietuvių vaikų prieglauda iš Šnipiškų pernešta prie šv. Mikalojaus. Tuo tarpu vaikai apsigyveno "Blaivybės" salėje. Šiame vaikų dąbą daugiav, negu pernai buvo. Dabar prieglaudoje yra 50 vaikelių. Daugumas vaikų pabėgėlių iš vietų, kuriose dabar kariaujama, ypač iš Suvalkų gub.

Nukentėjusiųjų nuo karės šelpimas. Į D. Kunigaikštystės Tatjanos komitetą pabėgėliams šelpti išrinko visos Vilniaus labdaringos draugijos savo atstovus. Iš lietuvių komiteto pabėgėliams šelpti išrinko atstovais kun. Jezekevičių, A. Bulotą, ir kandidatę E. Vileišienę; nuo savitarpiečių draugijos — A. Smetoną, d-rą Vileišį ir D. Malinauskį; nuo vaikų prieglaudos — inžinier. Skripkų, V. Urbanavičių ir kun. Pr. Bieliauskį.

KAUNAS. Banačio spaudė greitai laikui pradės darbą. Galima tikėtis, kad netrukus bus pabaigtos pirmiau pradėtos spaudžinti knygos, skiriamos šv. Kazimiero Draugijos nariams.

Kauno gubernatoriaus raštinės viršininkas Krugliakovas Čerchackis paskirtas cenzoriu, užsienio raštų skyriuje.

NEVARENAI. Telsių ap. Karei prasidėjus tapo uždaros visos girtybės įstaigos. Žmonės laikosi dabar daug patogiau. Šventadieniais nematyti daugiau nei besivoliųjančių purvyne, nei rėkaujančių.

SKAUDVILĖ, Raseinių ap. Pas mus krautuvėse viskas labai pabrango, o ūkio produktai atpigę.

VYZUONOS, Ukmergės ap. Mobilizacija sukėlė žmonyse didelį nuliūdimą, o kaip pasiklydo gandas apie vokiečių užpuolimą ant Rusijos, tuomet žmonės pasijuto kaip ir audros ištikti. Kai kurie nustojo dirbė ir dieną po dienos laukė ateinančių prūsų. Pradėjo kalbėti, kad prūsai, kaip tik užsina, piauna žmones. Žmonelės nusiminė ir laukia tartum teismo dienos. Kai kurie norėjo sprukti, viską palikę, tik laimė dar, kad traukiniai buvo užimti kariuomenės. Karės baisių dar nematė vyžuoničiai, bet karės metą jau gerokai atjautė, nes viskas pabrango.

MARIJAMPOLĖ. Grižtančiai žmonės su nusistebėjimu žiūri, kad miestas sveikas. Į jį buvo paleista tik 4 granatos, bet nieko nekenkė. Užtat laikurias krautuvės kaip "Zagrės", Penčilos, Lazdausko ir Kriaunės vokiečiai išdraskė, išnaikino. Kai kur sako palikdavo kvitą už paimtus daiktus.

Vokiečiai išklįjavo mieste skelbimus penkiomis kalbomis: lietuvių, vokiečių, rusų, lenkų ir žydų. Lietuviams ir rusams patardavo užsilaikyti ramiai, lenkams žadėjo savivaldybę, o žydams — teisių praplatinimą.

ŠIAULIAI. Blaivybės skyrius sudėjo Raudonajam Kryžiui šelpti sužeistiesiems 150 r. 92 kap.

SVENCIONIS, Viln. gub. Visos švenčionių mokyklos: gimnazija, miesto mokykla ir kit. yra uždarytos iki Naujų Metų.

LIUDVINAVAS, Suv. gub. Piktadarybių darbas. Želvos kaime pas Juozą Jezamavičių atėjo penki vyrai apsitaisę kareiviškai; du turėjo šautuvus, veidus nuo akių buvo sau užsirišę skėpetaimėmis. Reikalavo pinigų nors 150 rub., atremė revolverius į krutinę gązdino užmušę, jeigu neduos. Kalbėjo rusiškai, bet vienas nuėjęs kėrtėn, klausė mergaitės lietuviškai, kur tėvų piniagai. Iškrėtė visas kertes ir neradę pinigų paėmė 5 žvakes ir nuėjo Naujienos kaiman.

PAGELBA LIETUVIAMS. Prasidėjus kareli Lietuvoj

didelis skaičius lietuvių atvažiuoja į Petrogradą, bėgdami nuo karės baisenybių. Bėga iš Prūsų ir iš Didžiosios Lietuvos. Daugiausiai tai žmonės neturintieji kuo pragyventi. Petrogrado lietuvių komitetas šelpti nukentėjusius nuo karės stengiasi kiek galėdamas padėti varguoliams, tik tai neturi tiek turto, kad visus aprūpinti, taigi jįsai šaukia draugijas, įstaigas ir atskirus žmones padėti varguoliams, suteikiant jiems darbą: kantorose, bankose, mokytojų, vaistinėse, dailydėse, prasto darbininko, tarnaitės, virėjos ir tam panašių vietų Petrograde.

("Rieč")

VILNIUS. Banč-Osmolovskio apsilankymas. Šiomis dienomis atvyko Vilniū L. Ekonominės Draugijos ing. Ištis Banč-Osmolovskis. Atvažiavimo tikslas — patirti vietoje karės pabėgėlių šelpimo tvarkymą. Banč-Osmolovskis aplankė Bulotą ir apžiūrėjo lietuvių pabėgėlių šelpimo įstaigas.

Pigiosios valgyklos. Miesto pavargėlių Globa suteikia kasdien įvairiems pavargėliams 3,000 pietų, jų skaičius pranciškonų namuose 1,500 iš kurių 800 pietų naudojasi karės pabėgėliai. Ukmergės gatvėje — 800 ir tt.

PANEVŽIS. "Saulės" dr. jos skyrius atidarė mokyklą Velykiuose. Iš Kauno atkelti čia pedagogijos kursai, kurie sutalpinti aukštojoje pradedamojoje mokykloje.

KRIUKAI. Šiaulių apskr. Apie linkę ekonominis žmonių gyvenimas apmire; žmonės mažai perka, mažai parduoja, siaurina savo gyvenimo reikalus kiek tik galėdami; visi taisosi pagrįžti prie skiltuvų ir balanos. Žmonių ūpas greitai karinas, parėjęs iš gretimo Kuršo; visi trokšta tokio karės galo, kuris jau ištikro ilgesniam laikui padarytų ramybę ir taiką ir labai indomauja žinoti, koksai bus Lietuvos likimas po šitai kare. Po dviejų savaitių iki šiam laikui su pertraukomis čia buvo girdėti smarkus patrankų šaudymas iš pietų vakarų pusės. Tas šaudymas girdėti ir kitose Kauno gub. dalyse. Žmonės prisibijo vokiečių ateinančių.

TAURAGĖ, Raseinių apskr. Atvyko gubernatorių patirti ant vietos, kiek bus nukentėję pasienio žmonės nuo vokiečių būrių rekvizicijų ir plėšimų.

TROSKŪNAI, Ukmergės apskr. Mūsų krašte renkama visokių daiktų sužeistiesiems ir "Raudonajam Kryžiui". Tik tu rinkęji kaukure, rodos, labai abejotini. Kuomet vienam dvare ėmė jų klausinėti ar turi jie ingaliojimų nuo kurių nors visuomenės įstaigų, rinkėjai sėdo į ratus ir nieko nesakė paspruko.

Žmonės, ypač valstiečiai, noromis duoda visokių daiktų; valgomųjų, skalbinių, vilnų ir tt. Vienam Indrioniškių valstiečiui per dieni surinkta 9 pūdai lašinių, maišas sūrių ir ryšuliai skalbinių.

Pilviškiai. Marijampolės apskr. Vokiečiams pasitraukus, teko man būti Pilviškiuose. Pilviškiams buvę uždėta 5,000 rublių kontribucijos. Visa tai būtų krite ant vietos klebono, aptiekos ir kelių žydų, kurie liko neisbėję.

Bet klebonui šiaip taip pasisekė vokiečių atsispręsti ir jie pradėjo nusileisti: užtekis girdi ir mažiau, ir jei gerai elgėsis, tai kitus dovanosime.

Tuomet tie keli žmonės sumatė 500 rublių, ir surinkę rūbų intėikė vokiečiams. Pinigus priėmė, rūbus sugrąžino.

Sykį, vokiečius užklupus kazokams jie atplėškė ir miestelį vidurnaktį, išsitempė vietos kleboną iš lovos apvilę ilgais rūbais, išsivedė su savim ir pasirinkę tinkamą vietą pasistatė priešakyj savęs. Ko tai laukė. Tuo tarpu priejo vokiečių oficerius ir pasiūbėdėjo su kareiviais. Tuomet vienas kareivis nuvedė kleboną atgal į kleboniją, linkėdamas jam saldaus miego.

Beto sykį reikalavo nuo jo kad jis per pamokslą pagarsintų žmonėms, kad jie eity intį iš jų dalinamojo Čenstakavos Dievo Motynos paveikslėlio su kareiviu. (?) Tuomet klebonas paaiškino, kad čia žmonės lenkiškai nesupranta iš to nebus naudos. Pas daugelį miestiečių ir kaimiečių buvo apsisotę vokiečių kareiviai. Daugumai pridirbo daug eibių. Išvėdė ir papiovė gyvulių, sušėrė pašarą, atėmė maistą.

Miestelis išliko sveikas, tik dalyk krautvių išplėsta. Žmonių padėjimas, atsidurusių tarp dviejų priešinių, buvo labai sunkus, nors ir būty jie bešališkiausi. Vienam vokiečių skelbime buvo taip parašyta: "vietiniai gyventojai už pagalbą savo kariuomenei bus baudžiami mirėia". Taigi pakiluvus tarp kujo ir priekalo, prisidėdavo kuriam ir gerai nukentėti, net ir savo gyvybę palydėti.

Vokiečiai Naumiestyje. Čia vokiečių kariuomenė pridirbo daug nuostolių o ir savo žiaurumo pusėtinai parodė.

Inėję miestan, tuoj ėmė plėsti sankrovą. Plėšė, neaplenkdami, nei vienos. Iš pradžių kareiviai rinkosi kas jiems tinkama, o likusius daiktus ir prekes krovėsi sau vežimuosna iš anapus atvažiuosieji gyventojai vokiečiai. Niekas negelbėjo nei savininkų protestai. Išplėšė ir vaistinę. Neapsitenkinę sankrovomis plėšė ir šiaip miesto gyventojus.

Apsidirbę su miestu leido, kaip kareiviai taip ir gyventojai, artimuosna sodžiuosna. Ten-gi plėšė kas jiems patinkama: gyvulių, maistą, drabužius, pašarą ir tt. Taip tęsėsi ištisas dienas. Po to vokiečiai gyventojai jau nevažiavo plėšti, bet užtai kaip miestą taip ir kaimus, ypač Vilkaiviškio linkui užgėlę, lyg amaras, vokiečių kariuomenė, kurią gyventojai turėjo užlaikyti ir dar nebet kaip.

Prasto valgio nevalgydavo, bet duok jiems paukštienos ir dar nebet kokios: iškeptos, ištaisytos — kaip kokiam pirmosios rūšies restorane. Valgo nemažai ir nuolat. Žmonės taip ir kalbėjo: "tai tikrai tie prūsai į pilvą intėikė".

Miestui kontribucijos tečiaus neuždėjo, nes, tiesa, nebuvo nei ant ko uždėti: iš 5 tūkstančių miesto gyventojų liko nedaugiau kaip šimtas — kitas, o iš turtin-gesniųjų be kunigų ir nieko.

Kur tai nutrūko (pasakoją būk patys nutraukę) telefono viela — tuoj suėmė kunigus ir vargonininką, grasindami suaukdysia, o paskui nors ir nešaudė, bet ištįsi dvi savaites, kol tik buvo Naumiestyje, laikę juos mieste, niekur neišleisdami, kaip užstovus. Už antro karto vėl nutraukimą ar šiaip ką pagrasiuo iššaudysia visus gyventojus.

Miestiečiai matydami tokį vokiečių žiaurumą, kas galėjo išbėgiojo. Oficeriai reikalavo nuo gyventojų imties prieš juos ke-pures, o nenusiėmusius mušdavo. Nakčiai duris užsiraikinti taip-pat būdavo pavojinga, nes kareiviai vis viena išlauzdavo, o gyventojai tekdavo kančių. Jaunus vyrus tyrinėdavo, kas per vieni ar nėra kartais šnipai, kada reikia eiti į kariuomenę ir t. t.

Mieste įvėdė savo tvarką. Žydų rabina, kaip žinantį vietos kalbas privertė pildyti bulmistropriedermes.

Oficijaliai nieks už nieką nemokėjo. Kartais išduodavo kvitą, bet dažnai neturinėdą vertės be antspaudo. Pasitaisydavo ir tokių kvitų: su šituo žmogum pilnai viskas atstieista. Reikšia išduodavo tam, kad prigavus ir tam tarpui nuraminti vokiškai nemokanti žmogų.

Atsitikdavo ir keistesnių "atsilyginimų" mūsų namuose visad vi savaiti išbuvo apie 100 kareivinių ir keli oficeriai. Ką galėjo, tai iš mūsų naudojosi. Išėdami oficeriai pasakė: Šit mes su jumis atsiliginam: paliekam jums dvi patalini, kelius pagalvius ir lovą. O tie visi daiktai tai atnešti iš tų pačių namų aukšto, kur gyveno vienas valdininkas lietuvis, karės laike išbėgęs Rusijon...

Dalino dar vieną originalų paveikslėlį: Viduryj Čenstakavos Dievo Motina iškairės Vilnius II, šūs užsiraite, iš dešinės Popiežiaus Leonas XIII su tam tikrais parašais, kitoje pusėje giesmė "Salve Regina"...

Vokiečiams išsinešus daugelis pasiturinčiųjų ūkininkų ir miestiečių netik ką neteko savo turto, bet daugelis neturi nei ko valgyti, turi, pilnoje prasmėje to žodžio, badauti. Ištįsi kaimai išdeginti. Jei gyventojai nesusilaikys greitos pagalbos maistu, rūbais, galime laukti baisių pasekmių.

(Liet. Žin.)

Jurbarkas Ras. apskr. Laikė vokiečių būrmo Jurbarge kunigaikštis Vasilčikovas pasinėti iš rusų kariuomenės pulko kareivį patirti kas dedasi dvare ir apie vokiečius, kurie jo dvarą buvo užėmę. Kareivis laimingai prasmuko ir aplankė dvarą, matė vokiečius, kalbėjos su dvariškaiais ir grįžo atgal su žiniomis už ką gavo medali.

Rytprūsiose. Prūsų Lietuvoje žmonės prisibijo vėl užimanant ant jų rusų kariuomenės. Ten kur gir-dėti jau šaudymas, žmonių tarpe kilusi panika, kiti jų kraustąsis Berlyno pusėn.

VOKIEČIŲ ŽVĖRISKUMAS LIETUVOJ.

Rusų laikraštis "Rieč" num. 284 paduoda savo korespondento aprašymą vokiečių žiaurumą apsiėmę Lietuvoje. Ištikro skaitant apie tokį vokiečių žvėriskumą net baisus darosi, jog vokiečiai skaitėsi viena iš kultūringiausių tautų ir nesykį dar ir dabar girdžiame balsus juos užtarinančius ir verčiančius visą atsakomybę ant karės. Tiesa, karė baisi, bet galima ji joje užlaikyti nors pavirštines formas. Galima palikti nors ramius gyventojus nuošalyje. Dabar gi vokiečiai su visų inirtumu skaudžia nieko nekaltus gyventojus užimamų kraštų ne tik atimdami turtus ir suardydami jų gerovę, bet ir jų gyvastį sunaudami savo kariškiams reikalsams. Štai ką rašo "Rieč" korespondentas:

Mūsųose ties Suvalkais vokiečiai grynėsi smarkiai sustiprintuose apkasuose ir tranšėose. Jie pasistengė padaryti apkasų net per kelias linijas, ir atmušami rusų iš pirmųjų apkasų slėpėsi antros ir taip toliaus.

Laikė šių mūsų baisiai nukentėjo vietiniai gyventojai lenkai ir ypatingai lietuviai.

Atsitraukę nuo Suvalkų, vokiečiai užgriebė iš aplinkinių kaimų gyventojus — vyrus, surašio juos virvėmis ir sustatė apkasose pirmos linijos, o patys pasislėpė antros apkasose. Antros linijos apkasose be pėstininkų radosi ir artilerija.

Prasidėjus mūšui, rusai nieko blogo nemanydami pradėjo šaudyti pirmą apkasų link, žinoma, nelaimingieji valstiečiai buvo beveik visi sušaudyti. Gyvų pasilikę nedaug. Tuo tarpu vokiečiai pradėjo šaudyti iš antrų apkasų, rusai ir gi perkėlė net savo veikimą ir prisitartino prie pirmųjų apkasų. Tada tik pastebėjo, ką buvo padarę vokiečiai.

Kareivio gudrumas.

Nelabai toli nuo Katovino sodžiaus apsisotę vokiečių kareivių keli pulkai. Po kelių dienų šaudymosi šioje aplinkinėje rusų kariuomenės viršininkai, kad geriaus sužinojus vokiečių kariuomenės padėjimą pasiuntė 15 žvalgių ištirti vokiečių pozicijas. Žvalgai ilgai nepatėmijami vokiečių, gana toli nuėjo ir atsidūrė bemaž viduryje vokiečių užimamų pozicijų. Ant galo vokiečiai patėmijom rusų žvalgius ir pradėjo į juos šaudyti. Žvalgai pasileido bėgti. Vienas iš žvalgių patėmijęs po dešinė ežerą ilgai nemastęs įpuolė į vandenį. Pasinėręs iki kaklo, jis prabuvo vandenyje daugiau 10 minučių. Pralaidęs

vėjančiusius raitelius ir paskiausaulaukęs jų sugrįžimo laimingai išlindo iš vandens ir pasileido bėgti pas savuosius.

Vokiečiai šaudė lietuvius laike pamaldų.

Alvito mieselyje, kuris randasi netoli Naumiesčio, pasitaikius atleidams bažnyčioje buvo laikomos įskilmingos mišios. Bažnyčia pilna buvo prikimšta žmonių. Vokiečiai apšaudydami rusų pozicijas paleido keletą šūvių į bažnyčios sienas. Vienas iš šūvių sugriovė bažnyčios sieną, kuri suvirto į vidų, lubos sukrito. Akimirksnyje pasidarė kruva griuvusių po kuria tapo palaidota daugybė žmonių. Girdėjosi iš po akmenų bausis vaitojimai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

PITTSBURGH, PA.

Šv. Vincento parapijoje Esplen'e lapkr. 22 d. buvo apvaikščiojama lietuvių diena. Nelaukta lapkr. 26 d., nes toje dienoje gretimose parapijose ir kolonijose šis-tas ir bus veikiamas Tautos Fondo naudai, tai galėjo pristigti žmonių programų išpildymui. Apvaikščiojimas šv. Vincento parapijoje pavyko kuopuikliausiai iš abiejų atžvilgių: doriškojo ir medžiagiškojo. Programa buvo gana įvairi. Be dainų, kuriomis džiugino publiką vietinis vargoninkas p. Sabonis savo gana gerai išlavintu choru, buvo dar prakalbos, pora deklamacijų ir vaidinimas komedijos "Vienas iš mūsų turi apsigyventi". Kalbėjo p. Jonas Miliauckas ir kun. J. U. O. P. J. Miliauckas gvilveno įvairių mokslininkų pažūras bei teorijas apie karių atsiradimą ir jų rolę žmonijos civilizacijoje. Dalykai, kaip grynai teoretiniai, buvo sunkiai suprantami publikai. Kun. J. U. O. išrodinėjo nekuriuos išsėijovs trūkumus, trūkdančius jos (lietuvių išsėijovs) kultūrinimosi. Komedija vaidinta puikiai. Sabonis su Kostantu Vaisnoru ir teta buvo, jei taip pasakysiu, savo kailyje. Publika išsikirstė pilnai patenkinta. Sve-tainėje surinkta \$100.75. Esplė-niškieji tatau puikiai atliko savo pareigą link suvargintos tėvynės — Lietuvos. Vienas sakėsi atidavęs viską, ką su savimi turėjęs, tik pasilikęs "nikelį" ant karo. Kitas gi ponaitis, tur būt iš raudonųjų abozo, renkant aukas piktai bambėjo ir atsisakė aukai. Kam Dievas, girdi, juos apleidė? Išmintingai pasakytą, nėra ką sakyti. Pati "Sakė" su "Keleiviu" geriau neišgalvotų. Ištikro mūsų išsėiją būty šimtą sykių dorensė ir laimingesnė, kad Dievas prašalintų iš mūsų tarpo tokius ponaitis su iškrūpusia sąžine ir protu. Tai tipiškas mūsų tamsus "šviesnolis".

L. Jonas.

NEWARK, N. J.

Lapkričio 9 d. š. m. per vietos švietimo "Žiburėlio" dr. ją, tapo sukvietas Newark'o dr. jų atstovų susirinkimas, del sudarymo komiteto rinkimui ankų "Tautos Fondo". Susirinkime dalyvavo 48 atstovai nuo 16 dr. jo. Išrinkimui vakaro valdybos, eita prie svarstymo, kur pinigų siųsti: ar Chicago Pol. Seimo išrinktai "T. F." valdybai, ar New Yorko Diskusijos, pasikalbėjimai be kaštų ginę, tęsėsi apie valandą. Mat, mūsų "cieciliai" ir visi kiti jų raugu sergantys prikaltėję, prigrąžinę, priplepėję po dr. jų susirinkimus visokių niekniekių, kad tik atitraukti nuo vienybės ir rimtų darbo savas dr. jas, kuriose jie dalyvauja. Kalbant, kad siųsti pinigų "T. F.", kai kurie atstovai atsiliepė, kad tas fondos negeras, nes jų dr. jos susirinkime daugelis aiškine, kad Chicago seimo įsteigtasai fondos, kuris renka pinigus, tai tie visi pinigai yra renkami kokiam tik vyakūpi. "Lietuvos Dukterų" dr. ją, išskiriant jos vadovs, sušideda iš katalikių moterų ir merginų, šv. "Uršulės" dr. ją vien iš katalikių, tačiau ir čia ta gaudinanti agitacija pasiekus.

Šv. "Uršulės" dr. ją nors jau paskyrus \$50.00 tėčiaus bijo siųsti Chicago seimo išrinktai valdybai, kad jų pinigai nebūtų, sunaudojami atgavimui Lietuva

autonomijos! "Lietuvos Dukterų" dr. ją mano, būk tie visi pinigai būsią išmėtyti p. J. Gabrio kelionėms ir komitetams važinėjant į Washington'ą ir tt. Matyt, mūsų moterys katalikės dar vis neturi susipratimo ir drąsos, kad leidžia kelioms vadovėms kreipti savon pusėn visą dr. ją.

Po paaiškinimo, visi vienbalsiai sutiko, rinkti aukas kiek tik bus galima ir visus pinigus pasiųsti Chicago seimo išrinktam "Tautos Fondo" išdinkinkui. Au-kuotojams patarta pažymėti, kiek aukodams skyrė nukentėjusiems nuo karo ir kiek atgavimui Lietuvai autonomijos. Komitetas aukų rinkimo tvarkymui: K. Vaskevičius — pirmi-ninkas, M. Milukas — pag., J. Brazauskas — rašt., V. Leščinskas — susinėsimų raštininkas, S. Pranis — kasininkas, kasos glo-bėjas: J. Kralikauskas ir J. Krusis. Išdinkinas užsistatys kauciją \$500.00. Be to dar išrinkta apie 20 kalektorijų, kurie vaik-čiotų rinkdami aukas "T. F." Del trumpumo laiko kiti visi reik-lalai palikta tvarkyti išrinktai valdybai.

Volungėlis.

CAMBRIDGE, MASS.

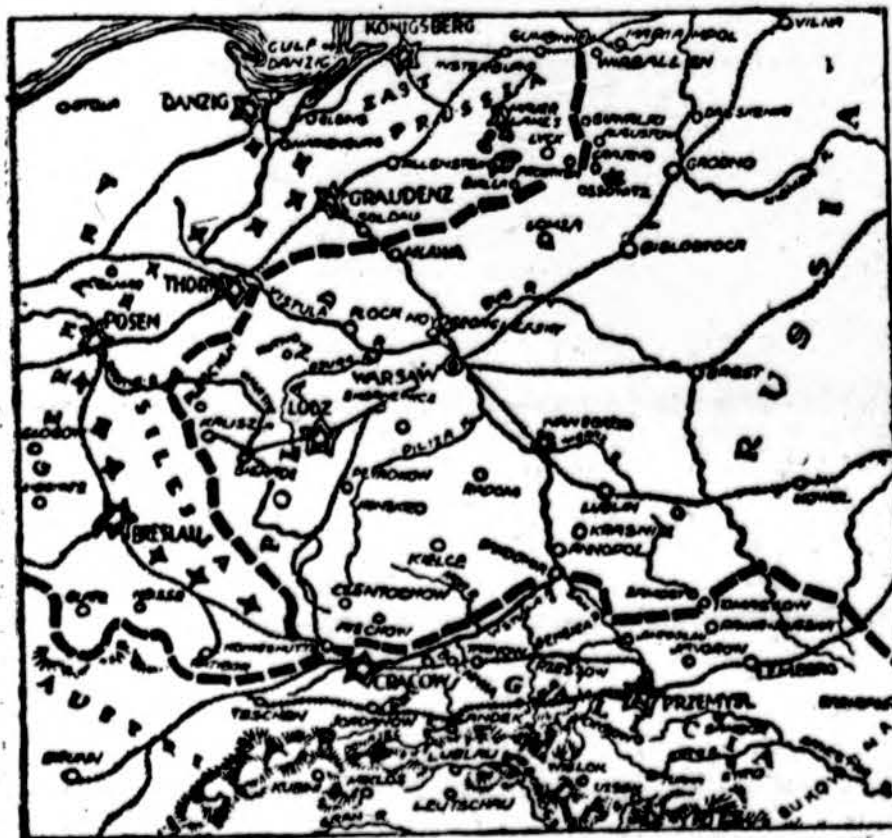
17 d. lapkričio, pobažnytinėje salėje, blaivininkai turėjo prakalbas su dainomis. Kalbėjo Worcester'io klebonas, kun. J. Jakaitis ir šiek-tiek vietinis klebonas; dainavo gi vietinis choras ir viena mergina iš blaivininkų būrio. Prakalba kun. J. Jakaičio, pasakyta į 2½ valandos buvo labai užimanti, nes pasakojė aktyvus išpūdžius iš tėvynės, kaip tai: apie išpūdį karo ant lietuvių, užėmimą vokiečiais prabėžinių Lietuvoje miestų, mobilizaciją Lietuvoje ir ištatymą mūsų brolių ant pirmos ugnies su vokiečiais, apie entuziazmą pavaldinių Rusijos tautų ir jų vienybę karėje; apie ramų ir nuoseklų kultūros darbą mūsų vienu-taučių tėvynėje, kaip jie šitoje srityje daug kame pralenkė brolius — amerikiečius, mat tenai klesti vienybė ir sutarimas: ten daktarai, advokatai, kunigai, studentai, mokiniai išvien su liaudimi darbuojasi krikščioniškai — tautiškoje dirvoje; išvien dainuoja, žaidžia, pasiguožia ir myli kas tik yra lietuviška; gi amerikiečiai nemoka taip dirbti, net tarpe čionykščių jau atsirado naujos rūšies išgamy, kuriems rūpi išgrauti tikėjimą ir tautybės pamatus. Tokie esą "lietuviai — cecilistai" pastaruoju laiku sudrumstę visuomenę. Čia kalbėtojas kalbėjo ir apie juos, apipasa kodamas jų darbe-lus, pastebėjo, kad svetimų šalių socialistai pažinę mūsų laikraščius ir taktiką, nusprogtų iš gėdos, ir neprisipažintų sau už sandarbininkus.

Pabaigoje savo kalbos prapara-dė, kaip yra reikalinga mūsų tautai blaivybė ir ragino pamylėti ją, o rauti girtybę iš mūsų visuomenės gyvenimo.

Vietinis klebonas, iš priežas-ties jau vėlaus laiko, nieko naujo nepasakė, tik atkartoj, ypatingai tas vietas pirmojo kalbėtojo kalbos, kur užmintą, kaip Rusijoje buvo įvesta blaivybė, tai vienas žmogelis negavęs niekur nusipirkti degtinės nusizūdė, o moterėlės, kada vertė degtinę laukan — joje išsimaudę, kaip gyduolių vandenėly; tai pasakodamas klebonas ragino rašyties prie blaivybės, o nesekti tu girtuoklių pėdomis ką valkščioja gatvėms su pramustomis galvo-mis, raudonomis nosimis, ką dau-žo langus, kaip tai ateitiko pora savačių pas mus, kada nežinomas girtuoklis sudaužė klebono jos duris.

Dar klebonas neužbaigė kalbos, kaip atstojto iš publikos raudęs žmogus ir visa gerkle suriko: "Aš Antanas Vaisiauskas sutruškinau klebonijos duris ir dabar man, prapojonai, duokitė ant išsigerimo 200 dol." Po jo žodžių salėje užstojo mirtina ty-la. Kiekvienas pasistieps iš sėdynės norėjo pamatyti aną žmogelį o pamatęs patyloms kalbėjo: "Tikrai, tai Antanas Vaisiauskas". Dar ne visi turėjo progos pamatyti aną žmogelį, o jau Antanas Vaisiauskas turėjo savo rankose pinigus ir linkėjimus parapijonų, tačiau, nelai-

(Seka ant 6 pusl.)

Zemlapis rytinės dalies karės lauko, kuris apima Lietuvą ir Lenkiją.

kaip mirga lieknios blizandos apta-
panėkomos. Keistas jausmas „ma-
iaus, kad tai pasigailėjimo. Bet ne-
giso lempa. — Argi negairi bū-
davo gyvenimo drauge, nors gazo-
pačiam jūdinti senų savo kaulų,
galvoje. Tuoj tečiau susigriebiau
vairai pamąs apie moterystės su-
siu į rytoj ir viskas bus užbaig-
ti ir nutejau gulti. Miegოuau teči-
je vis blykėiojo Agotėlės pavei-
mąmynai slinko vienas paskui ki-
mandus, kokius drabužių reikėtų
paradėdavau mįslyti ir susigriebęs,
— Ne, nieks neįvilios man-
stov! kone rikteldavau. Tokiame
jo visa ilga naktis,
tojejaus iš didelio susijudinio b-

BLAIVYBĖS DIRVA.

NAUJA VAGA BEVARANT.

Kiekvienai neilgo žmogaus am-
žio gyvenimo metai — tai lyg
nauja vaga, kuri artojas pradė-
da dirvą bevariant. Sitieji 1914-
ji metai įstąsiję ne vien Amė-
rikos, bet ir Europos politiką ir
kitas vėžes, tie patys metai ir
mūsų, Amerikos lietuvių, gyve-
nimą pakreipė aiškesniu keliu.
Mes gi visi su savo didžiulėmis
organizacijomis ytin galime pa-
sidžiaugti. Mūsų darbu visais
tie mūsų, tiek S. L. R. K. A.,
tiek S. L. R. K. P. Blaiv. A. sei-
mai, tiek kiti vieši žygiai dėl
bažnyčios, tautos, tėvynės bei vi-
somenės labo, jie tai šiais me-
tais yra skaištūs kaip, rodos, nie-
kados pirmiau.

Ir mes blaivininkai savo pa-
sekmingu ketvirtuoju (tikriaus
pasakytume penktuoju) metiniu
seimu galime tikrai pasidžiaugti.
Tojo darbo milžiniškumas juo
bus aiškesnis ir jojo našumas
juo bus didesnis, juo dažniau
turedami prieš minties akis,
seimo protokolą, prisidėsime gau-
siu triusiu prie sumanymų bei
nutarimų įvykdinimo.

1. Beabejo labai svarbus sei-
mo darbas — susijungimas Blaiv-
ininkų Sąjungos ir Blaivininkų
Susivienijimo. Juk neberekalo
sakoma: „Vienybėje galybė“. Ir
pasiekimas blaivybės platinime
— daug didesnis, jei žmonės, ku-
riems tik rūpi skaitesinė mūsų
tautos ateitis skelbs ta blaivybę,
padavę vieni kitiems draugišką
pagalbą ranką. Todel blaivybės
darbininkams jau susivienijus,
dabar galime tikėtis, kad iki
sekančiam seimui Blaivininkų Su-
sivienijimas žymiai padidės ir
blaivybės kas kartą aiškesnis ir
plačiaus galės savo malonią glo-
bą ištiesti.

Sitame tai reikale susivienij-
mo dviejų blaivininkų organiza-
cijų turu priminti, kad tos
Blaivininkų Sąjungos kuopos,
kurios ligišiolai neprisiuntė sek-
retoriui (p. J. Kovui) narių var-
dų ir metinių mokėsimų, tai kad
atliktų veikiai. Narių mokėsimis
20 c. metams prasidės nuo Nau-
jųjų Metų.

2. Seimas Blaivininkų Susivie-
nijimo konstituciją svarbiai pa-
tobolino.

Ūmai tikru mūsų Susivienij-
mo nariu skaitose žmogus pilnas
blaivininkas (sudėjęs apžadus) ir
j metus užsimokėjęs 20 c. i cent-

ra Susivienijimo išlaidas prideng-
ti. Beto šiais metais nutarta Blaiv-
ininkų Susivienijimui prisidėti
prie katalikų Federacijos ir mū-
sų centras mokės Federacijai po
6c. nuo kiekvieno nario.

Neangios, neveiklios kuopos,
neduodančios apie save žinios ir
neprisuntusios nario mokėsimis,
bus visai iš Susivienijimo išmes-
tos.

3. Pastarasis seimas atkreipė
ypatingą dėmesį į kuopų veikimą.
Prie to paskatino centro sekre-
toriaus pranešimai, kuomet pasiro-
dė, kad kelios kuopos per visus
metus nieko neveikė ir net savo
mokėsimis neprisiuntė. Seimas
nurodė kuopoms darbo lauką ir
„reikalauja, kad kuopos nors
dusyk į metus parengtų prakal-
bas apie blaivybę“, be to seimas
ragina kuopas daugiau veiklu-
mo visuomenės darbe ir, kad pri-
rengtų ar pagelbėtų žmonėms
pastoti šios šalies piliečiams.

4. Seimas kaip priedermę, įsa-
ko, kad kuopos nors po dusyk į
metus paduotų organe apyskaitą
iš savo veikimo. Ištiesos, reikala-
vimas labai teisingas. Praeitais
šiais metais apie kai kurių kuopų
veikimą nei organe, nei kituose
laikraščiuose nebuvo nei syki
pranešta. Tas negera. Jei kuopos
dirba ir organe pasigarsina ką ir
kaip jos dirba, tai iš to yra kele-
riopa nauda. Tos kuopos dar-
bas raginte ragina kitas kuopas
prie darbo ir parodo kas
galima dirbti ir kaip tas nuveikti.
Be to, kuopa, kuri skelbia
savo veikimą laikrastyje, per tai
sustiprina savo narius prie kas
kartą vis stropesnio darbo, gi
to miesto žmones (ir netik to
miesto) palaikmia arčiaus prie
blaivybės. Tokia kuopa kas kar-
tas bus veiklesnė, sparčiai auga,
ir blaivybei ir Susivienijimui
daug gero atneš, ir abelnei katali-
kų pakilime nemaža prisidės.

Veikite, tad, kuopos ir savo vei-
kimą laikrastyje skelbkite. Ra-
ginkite savo sekretorius, kad tie
rašytų į organą apie kuopos
veikimą. Tik rašyti gali ir turi
ne vien tik sekretorius, bet ir
kiekvienas mokąs gerokai rašy-
ti narys, nors valdybos nariai tu-
ri prie to didesnę priedermę.

5. Seimas nei paskyrė narių
neužmiršo. Juk jei paskyrė na-
riai veiks, tai ir kuopa gyvuos
ir bujos. Todel seimas primena
paskyrimams nariams, kad blaivy-
bės idealą nuolat keltų, ir del

to vyriškai dirbtų, tiek žodžiu
tiek darbu, tiek pavyzdžiu.

Seimas ragina ne tik nariams
būti blaiviams, bet ir savo namus
piloje blaivybėje užlaikyti. Ir
seimas nutarė ir į konstituciją
intraukė, kad netik patys neger-
tume svaiginamų gėrimų, bet kad,
ir kitiems tų naudų neduotume.
Ir labai logiškai. Nes jei mes
patys pažinome ir ant savęs pri-
tyrėme, kad svaiginamieji gėri-
mai yra nereikalingi, žmogui
netik naudos neneša, bet jo orga-
nizmui kenkia ar-gi tai nuosek-
liu būtu tą blogą savo pritelui
brukti?

Nereikia bijoti, kad mūsų
draugas neblaivininkas pyktų, jei
jį pavaišinsime blaivininkų gė-
rimais (ne svaiginamais). Prie-
šingai, draugas mus pagirs už
drąsą savo įsitikinimų išpažini-
mą ir jei tasai draugas yra ra-
cionališkas tai jisai teisingai
piktysis pamatęs blaivininko na-
me alų ar šiaip jau svaiginamąjį
gėrimą; gi jei jisai yra neraciona-
liškas tai doru būdamas jam ir
tiek neintiksi.

Delto netik patys negerkime
bet ir kitiems neduokime svaigi-
namų gėrimų.

Taip-pat seimo delegatai nuta-
rė, kad blaivininkai turį kelti
vestuves ir šiaip jau puotas be
svaiginamų gėrimų. — Mes Amė-
rikos lietuviai taip prastai savo
namus užlaikome, kad nuo mūsų
armonikų, girtų klyksmų, šūka-
vimų svetimačiai bėga iš ap-
linkinių namų, gi su vestuvėmis
tai tiesiog mus iš namų savinink-
ai varo. Ir tos taip nepadoriai
kelemos vestuvės su svaigina-
mais gėrimais iš kurių dažnai
kyla muštynės, areštai, teismai
— bėgalo didelė gėda daro mums
lietuviams prieš svetimačius.
Nestebėtina, kad seimas savo
ypatingą dėmesį atkreipė į tai ir
Susivienijimo narius paragino,
kad vestuvių ir kitokių pasilink-
siminių nekelty su svaiginamais
gėrimais ir kad kitus žmones pri-
to prikalbinėtų.

Kun. J. J. Jakaitis.
S. L. R. K. P. B. A. pirmininkas.

L. R. K. PILN. BLAIV. A. S-MO REIKALAI.

Viešpatis sakė: klabenkit, o
bus atidaryta. Kam tik neužai-
minsi apie Piln. Blaiv., tai žodžiu
visuomet pritaria, ir svaigalų
vartojimą pasmerkia, bet iš pačių
pritarėjų darbų, iš pusės Pilnosios
Blaivybės platinimo, visai

Gana to, kad aš galvoju, galvoju, sunkiai
galvoju ir daugiau nieko neišgalvoju, kaip kad
man reikia su Agotėlė apsiavėti. Pasipuošiau, pa-
sidabinau ir iškilmingai išreiškiau Agotėlėi savo
užnamymą. Jiji, kaip tai moterų priprasta, išpra-
džių lyg kratėsi, stebėjosi, aiškėjo, bet galutinai
sutiko.

Pasikyrėva vestuvių dieną ir šiuolenamės, kug-
damės savo užnamymą. Gyvenava kaip brolis ir
sesuo, kaip du anoliu neturintieji kūno ir nekan-
triai laukiava vestuvių dienos. Atėjo pagaliau se-
niai laukiamoji diena. Išrėdžiau, kaip mokėjau
gražiau, ūsus užsirašiau, kiek galėju augščiau ir
drožiu pas nuotaką. Pomeręs sako, kad nuotaka
dar puošias. Laukiu valanda, kita o ji vis dar
puošias.

— Tik jau negerovė turbūt atsitiko, kad taip
ilgai nepasirodė, rūpinuos, — eisiu pažiūrėti ką ji
tę veikia. Juk vis vien už valandos, kitos mudu
būsimva moterystės mazgu surišti.

Pamaži atsidarau duris ir įslenku. Nuotaka
visa pasižiūsi ir apsiakrovusi visokiais skarna-
lais staiposi prieš veidrodį. Netikėtai patėmijusi
mane aiktėlėjo nesavū balsu, nusistvėrė už galvos
ir nėrė už palų. Likęs vienas stoviu, dairaus ir ne-
žinau kas daryti. Matau ant skobinės stebėjimų
dalykų. Koki tai taukai, milteliai, dažai, dantys,
o pačiame viduryje drėbso kaltūnas, ne kaltūnas,
kasa ne kasa, šuns uodega, ne uodega. Prienu ar-
tyt, atsargiai, galais pirštų čiuptelėju, pavartau
ir galutinai įsitikinu, kad tai šuns uodega, tik gra-
žiai sušuokuota, supinta ir sugarbinuota. Baisi min-
tis blykstelėjo man galvoje: — Ar tik čia ne mano
pražuvusio Muckelio uodega?!! Žiūriu atždžiau,
čiupinėju, — Taip, be abejonės! Tai jo uodegėlė:
tas pats rudumas, tas pats švelnumas. — Kas gi
toliau man manyti? Juk tai be abejonės Agotėlės
darbas. Nusiplovė šuns uodega, kad pasidabinti
savo galvą. — O tu kraujagerė, o tu veidmainė,
o tu moterų veisle! Tu man meliūs žodžius kalbėjai,
o savo galvą puoseli niekam nekalto šunelio uode-
gėlė! O neprotingas keršite, o mano bėdinas Muc-
keli! Kaip žydą apipuoia keršiosios, taip mano gal-
vą apniko juodos mintys. Viasas moterystės klau-
simas ligišiol aiškus apsiniaukė, aptemo. Ir ilgai
dar man reikės galvoti kas verčiau: vesti, ar pasi-
mesti. Apsivedimas turi be abejonės savo geras
puses; bet kur surasti tinkamą moterį? Jeigu mane
apgavo Agotėlė, ta, rodosi, geriausioji, tai ką be-
kalbėti apie kitas! Taigi aš nė pats nežinau ar čia
vesti, ar pasimesti.....

Griaumedis.

kas kitas regis. Ir tikrai matyti,
kad dar jie nesuvisu yra pasi-
ryžę nuo svaigalų atsitraukti,
būtent, jau jeigu kuriam gydy-
tojui uždraudžia vartoti svaiga-
lus, tai nors iš prievartos tampa
blaivininku. Tai tokių pavyzdžių
pririnktume didelės knygas. Bet
jei su pasišventimu, su tikra
idėja eiti prie Pilnosios Blaivy-
bės, tai tu dar vis neperdaugiau-
siai mūsų tarpe, atsiranda, ypač
garbiosios inteligentijos tarpe.
Jau praėjo daug metų, kai lietu-
viai Amerikoje gyvena, jie gana
deda visas pastangas, kad tik pa-
kilti bent kiek svetimačių tarpe,
visu kuo, visoj pramonijoj,
kad eitų lietuviai sykiu su sve-
timačiais. Labai daug mūsų
garbioji inteligentija pasidarba-
vo, primėgė visokios rūšies or-
ganizacijų, visokiems luomams,
surėdė, sutvarkė ir pagamino
joms įstatus, kai-kuriose labai
praklinius, ir tuos įstatus savo
parašais amžinai patvirtino. O
vis tai daryta dėl žmonės žmo-
nių luomos; ir iš teisybės, kiek
galima buvo, jie gana praklinai,
rimtai sutvarkyta, kad organi-
zacijos plėtotųsi, ir atneštų vi-
suomeni naudą. Beabejonės, taip
yra. Kas-gi būtų iš lietuvių Amė-
rikoje, jei nebūtų tų organizaci-
jų, draugijų, ir draugijėlių.
Žmonės tikrai būtų, kaip lauki-
niai, iškrikę, kits nesižinotų nei
kuo esąs. Tas tikrai mūsų tau-
tiečius, ypač čion Amerikoje,
nuo iškrikimo ir ištautėjimo
sulaiko.

Bet vis dar mums trūksta vie-
no susipratimo eldijoje mūsų
organizacijų; nors mes organi-
zacijų įstatus statome, taisome
ir tvirtiname, bet tik tuščių vė-
jų, kadangi tų įstatų, mūsų pa-
čių užtvirtintų nesilaikome ir
pasmerkiamo. Ve, kame yra da-
lykas. Manau, nerastume tokios
mūsų tarpe organizacijos, ypač
praklinės, kurioje nebūtų
strapsnelio, kad platinai Blaivy-
bė, arba bent mažinti girtuok-
lystę!

Tai tas ir yra mums didis
nusidėjimas prieš mūsų pačių
veikimą. Nevietoj būtų čion
tuos pavyzdžius rašyti, bet nors
geistina būtų, kad laikas būtų
mums patiems susiprasti, ir tuos
ligišiol negerus pavyzdžius užlai-
kant, juos iš savo tarpo ištrinti. O
tegel tarp mūsų liktų vienuodu-
mas — kaip žodžių; taip ir dar-
bu rodytume gražų pavyzdį ki-
tiems. O po draug, išpildytus
mes sustatytuosius, ir patvirtin-
tuosius organizacijų įstatus... Pa-
magystikim, prie ko šis pluoštelis
žodžių pritaikintas?..

Pilnųjų Blaivininkų Centro
Sekretorius

J. V. Kovas.

WATERBURY, CONN.

L. R. K. Piln. Blaiv. A. S-mo
Centro Valdybos Posėdis.

Lapkričio 23 d. įvyko Piln.
Blaiv. centro valdybos susirinki-
mas. Pirmininkas gerb. kun. J.
J. Jakaitis, pusiau dešimtą va-
landą ryte, atidarė viršminėtąjį
posėdį, pakviėdamas dvasišką
vadovą gerb. kun. P. Saurusaitį
sukalbėti maldas prie atidarymo
posėdžio.

Susirinkime dalyvavo šie cen-
tro valdybos nariai: pirm. kun.
J. J. Jakaitis, dvas. vad. kun. P.
Saurusaitis, vice-pirm. p-lė A.
M. Petrauskytė, sekr. J. V. Ko-
vas ir ižd. kun. V. P. Karkaus-
kas. Kasos globėjams negalima
buvo pribūti: p. J. Aleksi toli,
o p. J. Antanavičiui laikas nelei-
do. Užtad-gi jiems raportas pa-
siųsta.

Posėdis centro valdybos įvyko
delei kai-kurių svarbesnių ne-
geistinių prietikių, išiskverbusių į
Susivienijimą.

1.) Kilo klausimas apie gerb.
kun. A. Brišką, buvusį pereituo-
se metuose Susivienijimo Piln.
Blaiv. pirmininku, kodėl kun. A.
Briška nesugrąžina Susivienij-
mo antspaudą (pečėtį), ir dar
dalį likusių S-mo Piln. Blaiv.
ženklelių, svarstant apie tai iš-
ėjo aiškėn, kad dabartinė val-
dyba jau iš kun. A. Briškas, ke-
lis kartus, tų daiktų reikalavo,
o kun. Briška vis dar neprisun-
dė, ir dar net nei aiškias atsaky-
mo nedavė. Užtad posėdyje, Piln.
Blaiv. centro valdyba prašo gerb.
kun. P. Lapelio, ir ingaliuja, kad
kun. P. Lapelis turi teisę, tuos
daiktus nuo kun. A. Briškos pa-
imti, ir savo malone prisijus juos
Piln. Blaiv. centro valdybai. O

jei kun. A. Briška nenorėtų tuos
daiktus sugrąžinti, tada Piln.
Blaiv. centro valdyba kreipsis į
augštesnę kun. A. Briškos dvasi-
šką valdžią su pasiukundimu.

2.) Sulig seimo nutarimų, po-
sėdyje, centro valdyba paragina
išdinišką, kun. V. P. Karkauską,
greičiau užsakyti daugiau žen-
klelių su pataisymu, kad išdini-
škas tur susižinoti su kelioms
dirbtuvėms apie jų kainą, kur
būtų pigiaus, bet pirmenybė at-
duoti p-nui Norkūniui.

3.) Seimas kitą metą paskyr-
ta laikyti Minersville, Pa., bet
jeigu del kai-kurių priežasčių ne-
galetų būti Minersville, Pa., tai
centro valdyba šiam posėdyje
skiria seimą į Pittsburgh, Pa.

4.) Į „Tautos Tarybą“, nuta-
ta prisidėti, ir L. R. K. Piln.
Blaiv. A. S-mas nuo 6070 narių
savo organizacijos, paskyrė du
atstovu į „Tautos Tarybą“,
gerb. p. Dr. A. K. Rutkauską
iš Chicago, Ill., ir gerb. kun. J.
J. Jakaitį iš Worcesterio, Mass.

5.) Posėdyje centro valdyba
ragina seimo paskirtą komisi-
ją, kuri turi sutvarkyt „apšvie-
tos skyrių“, kuris seimo yra pri-
imta įvesti į L. R. K. Piln. Blaiv.
A. S-mą, ir projektą to įvedimo
pagarsinti organe, kritikos de-
lei.

6.) Seimo protokolą, centro
sekretorius turi užrašyti į cen-
tro knygas, ištraukęs iš organo.

7.) Kalbėta apie čarterio iš-
tobulinimą. Paskirta gerb. kun.
J. J. Jakaitis susižinoti su Amė-
rikičių Pilnųjų Blaivininkų pir-
mininku, koki būdu jie savo or-
ganizacijoj veda politiškus daly-
kus.

8.) Nutarta atspausti pataisius
ir pridėjus žinias apie atlaides,
įstojimo paliūdiųjų karteles.
Sutaisys centro pirmininkas ir
dvasiškas vadovas. Spaudos dar-
bas pavesta kun. P. Saurusaitiui.
Tas viskas, kas nutarta, tur
įvykti neatidėliojant.

J. V. Kovas.
Centro raštininkas.

IS "TAUTIŠKOJO AMERI- KIEČIŲ KATEKIZMO".

Klausimas. Į kelias sroves
Amerikos lietuviai yra pasida-
linę?

Atsakymas. Į tris.

Kl. Išvardyk jas visas.

Ats. Socialistai, tautininkai
ir klerikalai. Nes taip mus vi-
sus išdalino „Lietuva“ ir
„Vienybė Lietuvninkų“.

Kl. Kas tai yra socialistų
partija?

Ats. Yra tai partija party-
viškųjų žmonių, nepripažįs-
tančių Šliupo autoritetu, no-
rinčių vadovauti tautininkams
ir užgriebti jų pinigų.

Kl. Kas tai yra klerikalų
partija?

Ats. Yra tai neskaitytinga
saulėlių kunigų, turinti tikslą
užmesti ant visuomeniškosios
sąmonės siauras tikėjimiškas
pažvalgas (R. Kar. „Liet.“
45 No.).

Kl. Kas tai yra tautininkų
partija?

Ats. Yra tai bėparyviškųjų
žmonių partija, arba tiesiai
„žmonių partija“.

Kl. Ar nėra lietuvių tarpe
dar ir katalikų?

Ats. Nebėra. Jie buvo ka-
dai, bet dabar juos visus pasi-
savino tautininkai, turedami
tikslą perdirbti juos visus ant
savo kuralio.

Kl. Kokiais keliais eina vi-
sos paminėtos trys partijos?

Ats. Tautininkai tvirtai žen-
gia pirmą plačią tautos vieš-
kelį, kurį užima beveik visa.
Iš abiejų vieškelio pusių iškas-
ti gilūs grioviai, pilni van-
dens. Vieškelio kraštais, prie
pat griovių, įsikibę tautininkų
skvernų, slenka nužemintai so-
cialistai ir klerikalai. Užten-
ka tautininkams kumštelti ir
pašonę vieniems ar kitiems, ir
jie kaip bematant numarmės į
griovį. Taip nupiešė visą tau-
tos eiseną „Vienybės Lietuv-
ninkų“ redaktorius.

Kl. Ar tautininkų partija
turi savo programą ir įstatus?

Ats. Ne. Tai jiems nere-

Kare nieko nereiškia

Mes padarėm sutartį su Rusijos banko-
mis ir galime išsiųsti jusų pinigus į Lietu-
vą kaip ir pirma. Delto nieko nelauk, bet
padėk savo giminėms Lietuvoje. Didelia
kare ten besitęsiant jiems reikalingi
dabar pinigai.

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK

Ashland Ave. & 4th St. Chicago

Seniausla, didžiausla ir stipriausla banka
vakaruose nuo Stock Yards.

kalinga. Tai tik varžytų jų
veikimą. Jie yra laisvi žmo-
nės.

Kl. Ar tautininkai turi ap-
sibriežę kokią nors aišką plat-
formą?

Ats. Ne. Jie vengia kokių
nors apsirubežiavimų. Prie jų
gali prigulėti kiekvienas žmo-
gus, by tik jisai būtų laisvų
nuomonių.

Kl. Pasakyk, kokios yra
ypatingos žymės tautininkų
veido?

Ats. Neaiškumas, neaišku-
mas ir dar syki neaiškumas.
Aiškus veidus turi tik party-
viškųjų žmonių partijos. Tau-
tininkų gi partija yra bėpary-
viškųjų žmonių partija.

Kl. Tat kasgi yra tie tauti-
ninkai?

Ats. O! Tautininkai yra tai
tikrieji „tautos užsilikimo in-
stinkto sergėtojai ir užlaikyto-
jai, galinti tautiškos sielos ir
tautiškių idealų reiškejai“.

Nes taip pasakė žymiausias
Romanas Karūza. („Liet.“
45 No.).

Kl. Ar tautininkų nuopel-
nai, padaryti tautai, yra dide-
li?

Ats. O, taip! Tautininkai la-
bai daug yra pasidaravę lie-
tuvų tikėjimui, dorai, moks-
liui, apšvietimui, tautiškam su-
sipratimui, materijalinei gero-
vei, lietuvių vardo pakėlimui
ir apskritai lietuvių tautos
kultūrai.

Kl. Ką yra gera padarę
tautininkai lietuvių tikėjimui?

Ats. Jie yra įsteigę keletą
neprigulmingų parapijų (kai-
kur dar ir tautiškas kapines)
ten, kur atsitikdavo nesuprat-
timų tarpe kunigų ir parapi-
jonų. Tiesa jie tai darė ne iš
meilės tikėjimo, bet kad su-
skaldžius katalikų jėgas, istu-
mus juos į savytarpe kovą ir
tuo atgrasius išvisu nuo tikė-
jimo. Savo vadą Šliupą sėk-
dami, jie laukia išgrivimu
visų altorių ir tuo tikslu yra

nemaža padirbėję, parūpinda-
mi gausią priestikybinių lite-
ratūrą, pamargindami savo
laikraščius visokiomis „vėlnio
istorijomis“, šmeižimais ka-
talikų Bažnyčios ir Jos šven-
tųjų. Ten, kur katalikai ne-
turi savo parapijos ir nori ją
įsteigti, ten tautininkai ragina
vietoje parapijos įsteigti tau-
tiškojo Susivienijimo kuopą.

Jie visai remia ir giria žmo-
nes, netekusius tikėjimo, ir
mirusius be sakramentų sta-
to kitiems pavyzdžiu. Jie ex-
kuniga Dembskį kėlė po jo
mirties į tautos didvyrius už
tai, kad tasai daug pripliovojo
ant katalikų tikėjimo ir Baž-
nyčios. Jie daktarą Šliupą pa-
kėlė į garbės narius savo di-
džiausios organizacijos L. S.
A., apvertindami jo didžius
nuopelnus tautos kultūros
griovime, išplėšiant iš lietu-
vių ateivių tikybą ir doros pa-
matas.

Taigi, kaip matome, tauti-
ninkų nuopelnai tikėjimo sri-
tyje yra ne maži.

Kl. Ką tautininkai yra nu-
veikę lietuvių doros pakėli-
mui?

Ats. Labai daug. Teorijo-
je jie skelbia neprigulmingą
dorą, praktikoje gi ieško jos
saliūnos ir „šakės“ skilty-
se. Jie visas savo draugijas
suvarė į saliuos, kur vyriaus
samos doros mokytojas — tai
saliūnininkas. Jų vadai ir sa-
vo pavyzdžiu mokina doros,
ypač teisingumo dorybės. Jie
prasimano ir meluoja, nei kiek
neraudo nuodami; prispirti gi
prie sienos, jie tyli, išnyksta
kaip kamparas, paskui išlin-
dę kitoje vietoje, jie rodo lie-
žuvį ir vėl išnaujo dar labiau
meluoja. Jie taip supranta
laisvę ir pažangą, kad tuo jų
supratimu užsikrėtęs mūsų
jaunimas, tvirksta ir skursta
doriškai ir nežiaigiai.

Kl. Kaip gi jie supranta lai-
sę?

Ats. Taip-pat, kaip ir kiek-
vienas paprasčiausias cili-
kas, tik kad praktikuoja ją
truputį kultūringiau, kaip ci-
likai. Laisvas žmogus, pa-
gal jį, yra tas, kurs niekam
netiki, kurs atmetė visus net
ir augščiausios doros autori-
tetus, kurs doros taisykles nu-
stato pats sau, kurs nesivar-
žo jokiais nei Dievo, nei žmo-
nių įstatymais. Laisva drau-
gija yra ta, kurios nariai gali
ikvaliai girtuokliauti, skaityti
bedieviškus šlamštus ir neturi
priedermės nors syki į metus
už savo juodus darbus Dievo
atsiprašinėti.

Kl. Kaipgi tautininkai su-
pranta pažangą?

Ats. Pažangus yra tas, kurs
atmetė tikėjimą, neina į baž-
nyčią, neužlaiko pasninkų, ne-
kenčia ir šmeižia kunigus.

Kl. Gal jų pažanga apsirėi-
kia dar rimtais kultūros dar-
bais socijaleje, ekonomikoje,
mokslo, ar dailės dirvoje?

Ats. Ne! Visa tai del pa-
žangos nėra reikalinga.

Kl. Ar daug tautininkai yra

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS.

Raulas mano vesti.

— Žinau, Kazy, aš sumaniau būtinai šį rudenį apsigyventi.

— Jei tu, Raulai, sumaniai apsigyventi, tai ir aš apsigyvesk.

— Matai, Kazy, sumanyti bile kokį dalyką labai lengvas daiktas, bet jį įvykdyti visuomet sunku.

— Kaip tai sunku? Juk dailiosios lyties yri daug, o apsigyventi jokios sunkybės nėra.

— Kad merginų daug, tai ir aš žinau; bet visa bėda tame, kad kaip tik jos mane pamato, tai tik iš manęs juokias ir visai su manim draugauti nenori.

— Na jau, tik nemeluok. Aš gerai žinau, kad tu socialistų kuopoje turi net kelias „draugas“. Tad imk ir apsigyvesk su kurią iš jų. Tada turėsi savo „iedą“ draugė ir sykiu galėsite siekti prie socializmo.

— Et, ką ten su jomis. Tau ant ausies galiu prisipažinti, kad jos man visai nepatinka. Prie tam, aš nenoriu jų apkalbėti, bet tikrai kalant, tai dievai žino, kokios jos ten doros. Mat dalyvavo visuose mūsų kuopos susirinkimuose.

— Tu, Raulai, bene esi šiandien girtas. Tas suprantama, kad jei jos prie kuopos priglūdo, tai ir kuopos susirinkimuose dalyvavo. Antra, jūs ten gerai galėjote prikvėpti savos „dvasios“ ir padaryti savomis draugėmis.

— Ar tu, Kazy, žinai kas ten ant kuopos susirinkimų buvo kalbama ir svarstoma?

— Aš jūsų kuopoje nebuvau, tai ir nežinau apie ką jūs ten tariatės.

— Taigi matai. Reikia žinoti, kad mūsų draugams susirinkimams atsilankius, tuojau pirmoje vietoje buvo svarstoma kunigų ir gaudinų. Ir, žinoma, tos šnekos būdavo nevisai padoringos, o neretai net šlykščios.

— Kad jūs ribiai mokate kalbėti, tai ir be paaiškinimų žinau. Bet ką bendro turi kunigas su kalbamuoju dalyku ir jūsų kuopa — visai nesuprantu.

— Palauk, Kazy, tai tik visako pradžia. Kunigas, tai pirmutinė tvirtovė, kurią mums reikia paimiti. Tik tu pamastyk: jei mes per susirinkimą mergaičių akys ir joms girdint visai išbauruojame kunigą, tai jos atsilankė į bažnyčią kunigo pamokslą nebeklausys, Nebeklausys jo visų pamokslų apie dorą pasielgimą, o mums to tik ir reikia. Antroje vietoje, tada mes pradėdame statyti visokius priparodėjimus Dievo nebuvimui ir patį Dievą visiškai išbauruojame. Tai jau antros tvirtovės paėmimas.

— Žinau ir tai, Raulai, kad jūs savo apjakime galite net patį Dievą išniekinti, bet visgi nematote jokios jėms iš to naudos. Ant galo, kam tas viskas reikalinga, tai sveiko proto žmogus jokiu būdu nepamatys.

— Ek, koks tu, Kazy, esi dar neaptyręs. Pirmas dalykas, kad mes išbauruojame kunigus, tai mūsų paneles neklausys nors ir gery kunigų pamokslų. O kada mes joms inkalbame, kad Die-

vo nėra, arba kad jis yra negeras, tai mūsų paneles nustoja pil-
dė Dievo prisakymus.

— Bet tu, Raulai, vis dar nepasakai kokia iš to jums nauda.

— Tuojau išaiškinsiu. Kada su kunigu ir su Dievu savo atsiekiame, tai pradėdame trečiąjį mūsų svarstymų punktą. Matai, tas trečiasis punktas daugiausiai yra aiškinamas mūsų panelems, o del mūsų privatiškų reikalų. Žinoma, mes stengiamės padaryti jį visuomenišką ir tai dar geriau. Tas trečiasis svarstymų punktas yra laisvoji meilė. Ją visuomet paliekame ant galo ir kuodaugiau apie ją kalbame, kalame, zalatijame.

— Visgi dar neprašmatu laisvosios meilės jūsų panelems reikalingumo.

— Ne panelems laisvoji meilė reikalinga, bet, kaip minėjau, mūsų privatiškiems reikalams. Bet tu nemanyk, kad aš jau toks prastas ir žemas: kai apsigyvesiu, apie laisvąją meilę nustosiu aiškinti ir ją praktikuoti. Juk ir mūsų apaštalas Ant—vas nustojo apie laisvąją meilę kalbėti, kai apsigyveno. Bet jeigu mes dabar neaiškiname savo kuopose apie laisvąją meilę, tai laisvosios meilės gardumų negautume ragauti!

— Dabar tai supratau, niekin-
gas Raulai, kam tos visos šnekos reikalingos ir kam jūs vyliojate paneles prie sąvųjų kuopų!

— Taigi, Kazy, tu viską suprat-
ai, tai pats gali numanyti, kodėl aš nenoriu vesti mūsų kuopos pane-
lių. Taigi, susimąstomas, iš-
pirsk man dorą ir tikinčią pane-
lę, su kuria galėčiau laimingai
sutikime gyventi.

— Tai tu, Raulai, išsižadi savo
ligišlo skelbti cecilizmo ir ne-
nori jo vaisių ragauti?

— Ne, Kazy. Aš socializmo
neišsižadu, bet tik noriu gauti
už žmogų tikinčią panelę, nes
jos visuomet pirmą vietą sta-
to dorą ir dar nėra persiėmusios
laisvosios meilės grožimis. O
mūsų gi panele... et, ką čia ir
bekalbėti!

— Žinau, Raulai, patarė: „ka-
išsivieči, tą ir srėb“. Taigi tu
ikišiol buvai didžiausias tikin-
čiųjų priešas ir šmeižikas, jūs ten
jas iš doros kelio išvedėte, pa-
dėte savo kuopos dvasios vergė-
mis, tai eik ir kalbink jas apsi-
vesti. Ne Raulai, tikinčiųjų
dorybė. Pats būdamas agentu
klaidingų svajonių, nelisk prie
tikinčiųjų, kurių idealai yra
šventi, gražūs, spindintys.

Dada.

(Tąsą nuo 5 pusl.)

ganais. Jie neniekina ir „Sa-
kės“, kurią uoliai padeda ci-
cilikams platinti. Kad pada-
vus gi tikrai augsto tautiško
susipratimo pavyzdį, daugelis
tautininkų vadų yra apsigyve-
su svetintautėmis ir namie
kalba angliškai, arba rusiškai.

Kl. Ką yra padarę tautini-

kai pakėlimui lietuvių gero-
vės, pagerinimui darbininkų
būvio?

Ats. Labai daug. Jie rėmė
(tiesa, daugiau žodžiais) pra-
monę ir prekybą, ypač saliu-
nų biznį, kurį skelbia uoliai
savo laikraščiuose ir kurį re-
mia prisiglaudusios prie sa-
liūnų tautininkų draugijos.
Tiesa, saliuonai nelabai gerina
darbininko buvį, bet užtat jo
pragerti centai eina į lietuvių
biznierių kišenę. Tiesa jie
neorganizavo jokių darbinin-
kų unijų jų luomo reikalais,
užtat jie visuomet lieja grau-
džias ašaras, kuomet iš darbi-
ninko paprašydavo katalikai
aukų tautiškiems reikalams.

Kl. Ką yra padarę tautini-
kai, kad pakėlus lietuvių var-
dą tarpe svetintautėjų?

Ats. Čia jie daugiausiai yra
pasidarbavę. Kada Gabrys
uždėjo Lietuviai Informacijos
Biūrą ir ėmė skelbti pasauliui
lietuvių, jie šmeižė jį, užga-
uliojo ir po šiai dienai tebe-
šmeižia. Tuotarpu patys ar-
ba visai nesirodo kitatau-
čiams, arba, jeigu ir pasiro-
do, tai tik taip, kad, gink Die-
ve, niekas nepamatytų, jog jie
yra katalikai. Pav., kada Bal-
timorėje Amerikos visų tautų
katalikai darė išskilmingą pro-
cesiją per miestą, kurioje da-
lyvavo ir aštuonios lietuvių
katalikiškos draugijos, tautiš-
kokios draugijos, nors ir buvo
kvistos, atsisakė, nenorėda-
mos užtraukti ant savęs kata-
likybės šešėlio. O kada se-
niau Baltimorės kapitalistai
buvo padarę savo kaž-kokią
demonstraciją, tai tie patys
lietuvių „tautiškieji“ veikėjai,
įsisodinę į vežimą žydėlių, tem-
pė jį per miestą, pildydami
garbingas arklių pareigas.

Kl. Ką tautininkai yra nu-
veikę pakėlimui lietuvių kul-
tūros apskritai?

Ats. O! Ir klausiti nereikė-
tų. Jie yra rėmę nuosirdžiai
kiekvieną gražų sumanymą ir
naudingą darbą. Pavyzdžiui
visą J. Gabrio darbą jie boi-
kotuoja ir šmeižia; Kairiūkš-
čių sumanymą taip uoliai re-
mia, kad nei vienas iš pasitu-
rinčiųjų tautininkų nėra savo
šimtinės pažadėjęs; kitus gi
visus taip uoliai ragina renti
tą sumanymą, jog visų puspu-
rį ašarų priverkė, besigailė-
dami žmonių pinigų. Ir pa-
skutinį svarbų sumanymą
Tautos Tarybos organizavi-
mo — tautininkai yra priėmę
labai prielankiai. Tiesa, jie jį
išniekino, kad visai netikusiai
sustatytas, bet kitaip ir nega-
lima buvo, nes kodelgi Chica-
go seimas nepasiklausė tau-
tininkų vadų patarimo, kaip tą
Tautos Tarybą reikėtų orga-
nizuoti.

Ir kiekvieną naują gerą su-
manymą tautininkai visuomet
yra rėmę, jei ne darbu ir pi-
nigais (kas retai tepasitaiko),
tai visuomet gražiais žodžiais
(kas labai dažnai atsitinka).

Kl. Kas išauklėjo mūsų tau-
tininkus tikrais tautos didvy-
riais, kaip tai augščiau buvo
išrodyta?

Ats. Tai ilgų metų darbo
vaisiai. Čia vyriausiai veikė
nenulstančio Jono Fanatiko
dvasia ir jo ilgų metų darbas.
Daug taip-pat prisidėjo Di-
džiojo Karolio genijus ir pra-
kilnūs, nors kiek ir kreivi bū-
dai B. K. B. ir J. O. Š.

Kl. Ar ir kitų kraštų tauti-
ninkai yra panašūs mūsų š-
kims?

Ats. Ne! Niekur nėra tokių
prakilnių tautininkų, kaip
Amerikos lietuviai tautini-
kai. Ir pačioje Lietuvoje tau-
tininkai daug atsilikę nuo
amerikiečių tautininkų; jie
gerbia tikybą, katalikų Baž-
nyčią ir dirba bendrai su lie-
tuviais katalikais. Tiesa, Lie-
tuvoje yra ir tikrų brolių
amerikiečių tautininkų. Bet
jie ten kitą vardą nešioja. Ten
juos primestais vadina.

Kl. Atkartok dar sykį, kas
tai yra Amerikos tautininkai

ir kas tai yra Amerikos tau-
tininkų partija?

Ats. Amerikos tautininkai
yra tai „galingi mūsų tautiš-
kos sielos reišėkėjai“. Amerikos
tautininkų gi partija yra tai
mūsų „tautiškojo idealo rei-
škėja“.

Kl. Ar Amerikos tautini-
kai visi yra tokie didvyriai,
kaip augščiau buvo aprašyta?

Ats. Ne. Ir čia daug yra
atsilikusių tautininkų, kurie
prilygsta Lietuvos tautinink-
ams. Tie ne tik brangina
dorą, neplatina bedievybės,
bet dar remia tikėjimą; jie ne-
pravardžiuoja katalikų kleri-
kalais, ar kitokiais vardinai ir
nebijo bendro darbo su katali-
kais. Tie yra labai daug pa-
dirbėję tautos kultūrai. Bet
jie yra daug atsilikę nuo di-
dvyrių tautininkų, nes dar te-
begerbia daug senoviskų prie-
tarų ir nekeikia kunigų.

Šskaitė tikrais „žmonių
partijos“ Narys.

ŠIS TAS.

Visoko tikėjimo, bet tokio
dalyko kaip „Keleivio“ pagi-
rimas „Draugui“ ir sapne
man nesisapnavo. Manau,
kad „Draugas“ jaučiasi po
„Keleivio“ serenadu, kaip
blynas tankuose.

Socialistai dejuoja, kad
vienybė ardoma, tautininkai
aimanuoja, kad negalima pri-
eiti prie bendro darbo, o ka-
lininkų kaip nėra taip nėra.
Ar nevertėtų visiems susita-
ręs, suvažiuoti ant plačiavei-
džio mėnulio pasiteirauti ka-
me čia galėtų būti dalykas.
Jis prie partijų nepriklauso
— visą teisybę pasakys.

„Kova“ surado juodvarnių
snapus ir nagus, bet niekaip
negali įžiūrėti nodegos. Tur-
būt ne iš to galo pradėjo tē-
myti.

Tikrai džiaugkitės vyrai,
lietuvių išradimai nežūs.
„Ateities“ Paprūsės žada vi-
sus užpatentuoti. Ilgiausius
metų — lai gyvuoja sveiks.

Socialistai matyti taip ipy-
ko ant „Vieno Liet.“, kad vi-
si vienu balsu šaukia dievai-
čio Perkūno, kad ją sutreš-
kintų su visais kaulais, kau-
liukais. O dievaitis po karš-
tos pirties dar tebesirango lo-
voj ir ant visų meldimų anei-
šast.

Vat ir vėl socialistams ne-
laimė! Gabrys atsisveikino
draugiškai su tautininkais ir
katalikais visuose laikraščiuo-
se. Susirūpinę nabagėliai neži-
no ar višta sukvaksėti ar gai-
džiū sugiedoti. Turbūt gaidys
viršūms, nes skiantėrys la-
biau į socializmą vėrtės.

Vyrukai, tverdami Tautos
Tarybą, kaip galima mažiau
kalbėkite, bet daugiaus masty-
kite. Ir viskas bus „all right“.

Amerikos lietuvis saliu-
ninkas tolei bažnyčią garbina,
kolei alų iš krany varvina.
Alus nustojo tekėjęs ir saliu-
ninkas liovėsi tikėjęs.

Na jau dabar neiškentėsiu
ir jeigu teisybė, kad Newarke
gims trys kultūros spinduliai
pavidale laikračių, drošiū ir
Newarką ir už redaktorių. Šik-
snošparris-redaktoriū, ar ne
puikiai skamba! Tuojau
visuomenė naktimis praregė-
tų.

Paaukotų Amerikos lietu-
viai nors pusę pinigų išleidžia-
mi Kalėdų česniams ir Chris-
tmas prezentams, nuvargu-
siems nuo karės broliams Lie-
tuvijoje, didelė-milžiniška su-
ma susidarytų ir kiek ašarė-
lių karčiųjų dingtų tarp mei-

laus nusišypsojimo. O kas ži-
no? Gal amerikiečiai taip ir
padarys!

Važiuk Lietuvon—zaunija
visi. Savo šalelę, brangi tē-
vynę. Ir kaip tu žmogus va-
žiusti, viena, vokiečiai it pašė-
les baladojasi, neduoda ramu-
mo, antra, toki didelė nelai-
mė ištiko Lietuvą, kad net bai-
sn pamanyti, degtinės Lietu-
voj nebėra. O be degtinės
koks gi ūpas? Geriaus prie
Amerikos saliuono baro apie
Rygą sapnuoti.

Jeigu kas surastų kur din-
go Amerikos katalikai, vertė-
tų jam suteikti nors ketvirta-
dalį Nobelio dovanos. New
Yorko seimas jau buvo pra-
bylęs apie katalikus atstovus
ir net laikraščiuose parašė
apie šį netikėtą atsitikimą, bet
paskiaus pasirodė, jog tai e-
s „fabrikotas katalikas“ ir
vėl žuvo viltis. Aš tikrai ma-
nu, kad Amerikos tautininkai
(socialistai tą padarė jau se-
nai) laiko visus katalikus pri-
dėgę kepurėmis-slaptukė-
mis ir tol jų neparodys pa-
sauliui, kol nenustos melan-
choliškai — juodos baimės
prieš tą ko nėra.

Šiksnosparnis.

Neiškentė „Vienybė Liet.“
ir sušuko „šalin rėksmai —
reikia darbo“. Tikrai būtų
laikas ir pačiai „V. L.“ nu-
stoti rėkauti, o imties darbo.
Dabargi tik mėtosi, tik šaukia.
„Lietuva“ tikrai klerikalish-
kas laikraštis. Nuolat juos
garsina ir taip jų reikalus gi-
na, kad tik liežuvių parietės
stebėkis. Kada klerikalai pas-
mus nežinomi ir Amerikoje
jie neturi nei savo organo —
„Lietuva“ jiems siūlo net dvi
vieti Tautos Taryboje. Tik-
rai niekas taip neserga kleri-
kal reikalais, kaip rimtumo
delei pasipūtusi „Lietuva“.

Tik jau vienas dalykas ste-
bėtinas — „Lietuva“ mato
neimatomus klerikalus, o di-
delio katalikų kūno namato.
Anot Krylovo: „Slona to i ne
primėtil“.

„Lietuvos“ apžvalgininkas
mato pas Amerikos lietuvius
tik tris sroves — socialistų,
tautininkų ir klerikalų. Na, o
kur dingio katalikai, anarchis-
tai (jie turi ir savo organą
„Darb. Bal.“), laisvamaniai,
kininkai ir daugel kitų? Ne-
norime intarti „Lietuvos“
apžvalgininko spangu esant,
bet apie jo gerą matymą la-
bai abejojame.

„Keleivio“ fizionomiją ki-
taip negaliu persistatyti, kaip
tik Džian Bamba, su iškištu
liežuviu. Ir išties, „Kel.“ su-
gebti vien savo liežuvi parod-
yti, kuriuo kiekvienas gali
pasibiaurėti.

Turime tautininkų partiją.
Patys gi tautininkai kaip ka-
da vadina „bepartyviškoji par-
tija“. Lyginai, kaip „nede-
gutuotas degutas“. Ar ne fi-
lozofiška?

Pužas.

(Tąsą nuo 3 pusl.)

mė, gavo ne tiek kiek priglūdo
o tik \$100.00.

Prakalbos užsibaigė bažnytinio
choro ir Onos Šimoniūtės daino-
mis.

Tą dieną prisirašė 7 nariai.
Lai išsipildo linkėjimai gerb.
Worcesterio klebono — lai ir
mūsų mieste išsipletoja blaivybė!

Cambridgietis.

WATERBURY, CONN.

Iš šalies tēmydamas, negali
iškęsti nepasakęs vieną kitą žo-
dį. Aure, vienam „Draugo“ num.
koks p. Aušrietis, viešai skun-
džiasi ant „Aido“ draugijos,
būk ji tyčia parengė vakarą,
10 metų suaktivių atgavimo

spaudos Rusijoje paminėjimui,
prieš pat Aušrininkų vakarą
„maskaradą“; kaip driso, gir-
dį, užlysti. Gal, Aušrininkams ir
išveidži jų tarpe, kad maskaradas
surenkti, tai yra kokis labai
nuopelningas darbas visuomenė-
je. Kiek žinau, apie Aidiečius,
tai jų tikslas buvo visai to mas-
karado nekludyti, ir nekludė,
nes „Aido“ rengiamas vakaras,
buvo daugiau, kaip du mėnesius
išanksto pagarsintas, na o Auš-
rininkai, kada norėjo tada dar,
jeigu jie pataikė šale to vaka-
ro, nėra reikalo daug kalbėti.

Bet kas link rengimo vakarų.
Ištiesų būtų daugiau geriau, kad
lietį maskaradai pranyktų lie-
tuvų — katalikų tarpe, tokios
žaislės, ir dori lietuviai išmintin-
gai padarytų, kad ant tokių pa-
silinksmimų nesilankytų.

Tegu būtų tieji maskaradai ir
geru tikslu surengti, bet jų iš-
vaizda, ir žaislės, labai netinkan-
ti mūsų jaunūmenės tarpe, ir už-
gaunanti doros jausmus. Delto,
sakau, taip, kad pats buvau
liudininku tokių žaislių, ir nie-
kas nesiginėys, kad teisybę sa-
kau. Kas gi ten gražu?

Maskaradan žmogus ateina
persirėdęs į baidyklę, ir nors jis
būtų doriausias, nei nepasijunta
kai savo krutėjimus publikai iš-
reiskia, kuriuos jis savo papras-
tose drapanose gėdytųsi parody-
ti. Ne sakau, kad visi toki pasi-
rėdymai, ir krutėjimai yra blo-
gi, atsiranda ir gražiai, bet kita
pusę vertus, tokiuose vakaruose,
yra proga ir kožnam ištivirkliui
dalyvauti, nes kiekvienas turė-
damas tikią įžangos, tur tiesą
ineiti, ir rėdyties, kaip nori, ar
kaip jam patinka. Dažnai komi-
sija tokių vakarų rengimo, labai
saurai ir tą viską žiūri, be jokių
apbrėžiamų, ypač iš doros pu-
sės, dar ir dovanas skiria ti-
na, kuris tą vakarą daugiausiai kvai-
liojo, arba bauriausiai pasirė-
dęs esti. Tai tokis iš mūsų mas-
karadinių vakarų progresas.

Kiek patėmyta yra, Amerikoje
lietuvių katalikų visuomenės
tarpe, jau tas nedoras sumany-
mas nyksta, ir, Dieve duok, kad
jis, „maskaradas“, ir visam pa-
saulėje išnyktų.

Vyrūčiai, rūgojat, kad jums
būk kas vis užkerta kelią. Ne, ke-
lias nesuvaržytas, dirbkit kiek
tik jūs spėkos stengia, lenktinė-
mis ne ką pešit, tečiau reikia at-
sivėlgt ir į darbą, kokios pasek-
mės lieka.

Prie progos, priminsiu p. Auš-
rininkui, kaip pasisekė „Aido“
vakaras, paminėjimui 10 metų
sukaktivių spaudos atgavimo.
Programa buvo gana plati, te-
sėsi ilgiau trijų valandų, atlikta
gana sąžiniškai „Aido“ draugija
kvietė visus ant savo vakaro,
neiškyrus nei vieno, ir kas tik
turėjo progą, ir kas atėjau-
svarbą to vakaro — atsilankė.
O ant rytojaus kas norėjo nuėjo
ir ant maskarado.

Vičiulis Stikevičius.

BROCKTON, MASS.

Brocktonas, tai išskirtas Mass.
valstijos miestelis, kuris atsi-
mi betvarkiais lietuviais, nors
dalyką gerai išgildenus, galima
atrasti ir čia įvairumas. Vieni
saurdė, kiti žmonės tuos reikalus
sutaisė ir jau iš andros prašvito
saulutė katalikų tarpe.

Turiu pasakyti keletą žodžių
apie V. Jušką ir jo moterį, ku-
riuodu prisidėję prie „L. Vyčių“
vaikų skryliaus išlavino mažulius
visokių gudrumų.

Geistina, kad ponų Juškų at-
sirastų kiekvienoj „Vyčių“ ku-
poje.

Vytis.

NORWOOD, MASS.

22 d. lapkričio, 36 kuopa T. M.
Dr-stės surengė prakalbą. Kal-
bėjo „Ateities“ redaktoriūs iš
So. Bostono p. J. Baniulis ir S.
Vitaitis tos pačios redakcijos ad-
ministratoriūs. Dar prieš prakal-
bas šv. Cecilijos choras, veda-
mas p. Sereikos sudainavo tautiš-
kajį gimną. Tada p. Baniulis
skaitė referatą apie dabartinį
klausimą lietuvių tautos. Paskai-
tos turinys, abelnai imant, buvo
nupeikimas katalikų ir socialis-
tų išreklamavimas naujos tau-
tiškosios partijos, kuri tik tie-
gelbės Lietuvą, mat, girdi, kata-
likai niekam verti, jie ten eina,
kur vėjas pučia.

Antas kalbėtojas p. Vitaitis

aiškino Tėv. Myl. Dr-jos, naudę
ir ragino prie šitos draugijos dē-
ties. Ant galo dar gerai užsu-
ko „cecilistams“ už rėmima kaise-
rio ir narsų kariavimą. Beje, pa-
lietė seimus. Čicagiškių nupeikė,
gi Brooklyno gyrė, kaipio visu-
tinąjį. Paraginus duoti aukų, pub-
lika sumetė \$4.06c. O užklausus,
kur aukos bus siunčiamos, pir-
mininkas paaiškino, kad Nor-
wood'e išrinktas komitetas Tautos
Fondo reikalais, kuriam tuos
pinigus ir induosias.

Dabar šiek-tiek delei Tėvynės
Myl. 36 kuopos taktikos. Juk
joje, rados, priguli nariais vien
katalikai. Net ir prakalbas kle-
bonas pagarsino iš ambono. Kam
tad reikė kvesti partyviškus
kalbėtojus, kurie tik niekino kitų
darbus. Kam, sakysime, čia iš-
peikti prakilnūs darbai darb-
štaus tautiečio p. J. Gabrio, ku-
ris vien tekėvuoja Lietuvos
laisve ir jos išgavimui aukoja
visas savo spēkas. Jeigu p. Ba-
niulis tebegebria tik tas ypatas,
kuriuos dėvi laisvamaniską kailį,
nors jos ir nieko pozitivaus ne-
veikia, lai bent kitus gerbia su-
lig jų nuopelnų.

Žilių vaikas.

MONTREAL, CANADA.

Skaitant laikraštį, labai malonu
pamatyti žinučių iš lietuvių
gyvenimo, ypatingai, labai žin-
geidu jeigu pamatai, ką naujo
iš pažįstamo miestelio, arba iš to
pačio, kuriame patys gyveni. Te-
čiau iš Montreal'o labai retai
kada gali ką pamatyti o kaip
kas ir labai indomams yra. Sa-
kysime, apie darbus net nesmagu
rašyti, nes beveik viso miesto
pabrikai sustoję, jeigu kur ko-
kia dirbtuvė ir dirba, tai vos po
2-3 dienas savaitėje, bedarbių
daug. Dauguma bedarbių —
prancūzai, angliai išvažiavę į ka-
rę, tik vargšai lietuviai neturi
kur prisiglaust, beje, 5—6 pasi-
davė į Anglijos kariuomenę. Vo-
kiečius ir austrijiečius iš dirbtu-
vių žada išvežti kur ant darbo
ir girias ar ant geležinkelio.

Apšvietimas tarp lietuvių pla-
tinasi, ypatingai atvykus kunig-
ui J. Vysniauskui, nes pirm at-
važiavimo kun. J. Vysniausko
kas buvo katalikiška — tas buvo
vadinama tamsumu, vienu žodžiu
sakant, buvo suritė mūsų mies-
te tarp lietuvių, o šeimininkavę
visur raudonasis tamsumas ir
laisvamaniai, nors ir buvo, kaip
ir dabar kad yra, tie patys lie-
tuviai katalikai, bet buvo kaip
ir užmirę, ir neatstingę prieš
gaują Markso garbintojų. Taipgi
turiu paminėti apie D. L. K. Vy-
tauto klubą, kuriame apie kata-
likybę nebuvo nei kalbos, nors
įstatai ir rodo, kad kas link ti-
kėjimo nebūt ginčų, o dabar ant
metinio susirinkimo žadama pa-
naikyti tuos įstatymus o nau-
juose indėti, kad gali priglūti
vien tik lietuviai Rymo-Katali-
kai.

as Kaminskas ir Vincas Be-
as. Kalbėta apie Lietuvos
Dieną 26 lapkr. š. m. Klebo-
šadojo atlikti gedulingas
misias už žuvusius karje;
arta surengti vakarų su pro-
amų ir visą pelną skirti Tau-
s Fondui, nutarta gauti iš Tau-
s Fondo ženklius ir pardavi-
ti po parapiją. Lietuviai
antoniečiai! taupinkime cen-
s ir nepamirškime apie vime-
enos uždarbį. Aukaukime tai
uvgarčiai, nukentėjusiai Lietu-
ai!

Lietuvos Sūnus — Antanas.

NEWARK, N. J.
"Cicilistų" diskusijos.
Lapkričio, 15 d. vietos "cici-
istai" turėjo diskusijas, kuriose
šadojo pasmerkti kun. J. Dobu-
inska, už priėmimą, 14 d. rugs,
jogei socialistai savo kalbose
karę pasmerkia ir ant kitų su-
verčia visa kaltę, o patys noria
dalyvauja dabartinėje Europos
karėje, ypač jų vadai.

Pradedant diskusijas, vedėjas,
p. Zolynas, pasakė delei ko tos
diskusijos parengtos, ir nors pa-
tys minėjo, kad kun. Dobužins-
kas per "Draugą" pasisakė de-
lei ko diskusijose nedalyvavusiųs
tečiau pagal "formą" tris sykius
saukė kun. Dobužinską. Neatsi-
liepus kun. D., ir neįspildžius
"cicilistų" "auksčiausio prisai-
kymo" (stok prieš mus!), pra-
dėjo su prkalboms, kalbėjo
"garsusis" Brooklyn "kalbėto-
jas" p. Šukys. Keliais žodžiais
pasakius, jo kalboje girdėjosi:
šventoji inkvizicija, kunigai, po-
piečiai, vainikuotos galvos, kapi-
talistai ir katalikai.

Kiti tikėjimai paliko nepalytė-
ti, už žydus beveik vertė ver-
kė, kad juos Ispanijos parsekio-
jama, bet katalikams davė kiek
tik tilpo, kad kunigų klasio
o kunigams, žinoma, daugiausia
teko, kad žmonėms draudžia mo-
kyties ir mokslus raštus skai-
tyti, kaip va: Bebelio, Markso ir
kitų. Kunigas, visa gerklė, ap-
saukė bedieviais, nes jie visą
kaltę meta ant Dievo, sakydami
jogei tai vis Dievo valia, kad
karas iškiltų.

Publikos buvo vidutiniškai,
mat visi "cicilistai" pagal sutar-
tį turėjo ateiti, net ir iš kitų
miestų. Buvo ir katalikų delei
žingėdumo pasiklausti, kaip
mūsų "cicilistai" "švariai" mo-
ka kalbėti.

Nusibodus murkšoti, katalikai
pradėjo reikalauti diskusijų, ir
klausimus duoti. Paklausus, ar
socialistai nedalyvauja dabarti-
nėje karėje, p. Šukys atsakė, jog
jie esą priversti dalyvauti, nes jų
esą mažuma. Pastebėjus, kad
cicilistai kareiviai gali nešant į
priešą, nes tai broližudystė! P.
Šukys atsako: jei priešas į mus
šauda, tai kaip mes nešausime,
turime šauti.

Kada buvo paklausta, kodėl
rusų socialistų vadas Maksim
Gorky pargrįzo iš užsienio, ir
liuosnoriu pasidavė į kariuome-
nę. Šukys šitaip tą išaiškino:
Gorky esąs rašytojas, tai jis del-
to ir pristojęs prie kariuomenės,
kad savo akimis prisijūrėjęs ka-
rės baisenybėms, ir paskui jas
aprašius. Ir vėl, kaippo džioui-
ninkas tai jam vistic, ar ji
karėje užmuš, ar jis taip numir-
sis. Tai puikus išseisimas savo
draugui!

Vėl buvo paklaustas p. Š.: jei
socialistų mažuma ir jie negalė-
jo pasipriešinti prieš karą, tai ko-
dėl jie sako: "Jei Belgija būtų
buvus socialistų valdoma, tai vo-
kiečių ir prancūzų socialistai ne-
būtų leidę Belgijos paimti ir taip
baisiai išnaikyti, o dabar tai esą
katalikai kalti už Belgijos iš-
naikinimą".
Tuomet šis publikos pasigirdo
balas: netiesia! socialistai nie-
kados taip nesakė. Tuomet p. Š.
P. paėmė socialistų vietinį lai-
kraštį "The Leader" ir paskai-
tė šis straipsnis "A. Word to
Catholic Workingmen": "The
Socialist Party already in psea-
sion to a large amount of politi-
cal power working in full accord
with these other agencies for
victory. If they had been succe-
seful and if Belgium had a so-
cialist government the socialists
of France and Germany would
not have allowed the invasion.
Only one thing prevented victo-
ry this last few years". Tuomet
visi nutilo ir laukė k. p. Š. pa-
sakys. P. Š. štai ką atsako: "Tai,

mat, koks žmogutis gal parašė,
tai to negalima esą socialistams
priminti".
Buvo dar ir daugiau klausimų
užduota p. Šukui, bet kad jis
taip įsirdo ant savo oponentų,
tai veltui: pradėjo rėkti nesavu
balso, ir šaukti: ne jūsų dalykas
socialistų reikalais rūpintis!
Mes patys visą aprūpinsime,
jūs savo reikalais rūpinkitės, o
ne mūsų!

Katalikai pradėjo tarp savęs
šnekėtis ir juokties sakydami:
kvietė į diskusijas, dabar vėl
mums užgina su jais ginčyties.
Bravo, draugučiai, mulkinkit sau-
tiklįmas galvutės. Apmulkin-
tiems vien labai lengva meluoti.

Plunksnis.

NEWARK, N. J.
Cion susitvėrė valdyba aukoms
rinkti "Tautos Fondui". 23 d.
lapkr. turėjo ferus, kaip girdė-
ti nemažai pelnė, vien už žen-
kelius apie 10 dol. surinkę, girdėt
valdyba žada ir toliau pasidar-
buoti.

Plunksnis.

CHICAGOJE.

Susivienijimo prakalbos.

Nedėlioje, 29 d. lapkričio, šv.
Onos parapijos svetainėje, įvyko
susirinkimas. Susirinkimą atida-
rė gerb. kun. A. Briška. Jis pa-
aiškino susirinkimo tikslą, pri-
mindamas, jog šioj parapijoj yra
reikalinga nauja kuopa S. L. R.
K. Amerikoje ir perstatė p. A. J.
Sutkų publikai, kad aiškiau pa-
aiškintų S. L. R. K. A. dabarti-
jį stovį. P. A. J. Sutkus šiek tiek
paaiškino apie S. L. R. K. A.
gyvavimą ir ragino prie jo dē-
ties, užbaigus kalbą prisirašė
prie naujos kuopos 12 narių ir
išrinko valdybą naujai kuopai.
Beje, dar nutarė ateinančią ne-
dėlę t. y. 6 d. gruodžio laikyti
susirinkimą sutvarkymui reika-
ly naujai susitvėrusios kuopos.
Susirinkimas atsibus viršminė-
toje svetainėje tuo pačiu laiku,
tuojaus po pamaldų, šv. Onos pa-
rapijos svetainėj, 38 ir California
ave.

Geistima, kad kuoskaitlin-
giausiai susirinktų sekantin su-
sirinkiman.

Mažiukas.

šv. Kazimiero vienuolyno nau-
dai — koncertas.

29 d. lapkričio, šv. Jurgio pa-
rapijos svetainėje, šv. Kazimiero
vienuolyno naudai buvo sureng-
tas koncertas. Programė dalyva-
vo pasižymėję dailės mylėtojai,
kaip va: P. A. Pocius, p. mi Janu-
šauskienė, ir p. J. Kaupas. Be ši-
tų buvo ir vienuolyno auklėti-
nės. Programa trumpa, bet sma-
gi. Publikos apsilankė pusėtinai.

M.

Roseland, Ill.

Nors dabartiniais laikais dar-
bai labai špinai eina ir didesnę
pusę žmonių nedirba, tačiau to
viso nepaisant Tautos dienoje,
26 d. lapkričio žmonės pasirodė
esą gana susipratę ir kiek galė-
dami aukavo sušelpimui nuo ka-
rės nukentėjusiems tėvynėje. Bu-
vo ir tokių, kurie aukavo ir po
du, tris dolerius.

Pusiaur 8 val. vak., bažnytinėje
Visų Šventų svetainėje laike pra-
kalbų tvarkos vedėjas, Igo. Stan-
kus karštai prakalbėjo į susirinku-
sius. Po jo kalbėjo gerb. kun. A.
Ežerskis. Potam buvo pora dek-
lamacijų, kurias išpildė Ono Vil-
kiūtė ir Jonas Šimkus. Dr. A.
Graičūnas, nors buvo pasižadė-
jęs, bet nežinia iš kokios tai prie-
žasties kalbėti nepriuvo. Už tai
antru kartą, kalbėjo kun. A.
Ežerskis, ir pilnais tėvynės mei-
lės žodžiais darė malonų įspūdį į
susirinkusius.

Aukų surinkta svetainėje
\$71.00.

Dikčiai prisidėjo prie pasiseki-
mo tos dienos p-lė St. Kačins-
kiūtė, kuri nenuilstančiai daly-
vauja žymiai visuose parapijos
judėjimuose.

Tuo pačiu laiku atsibuvo ir
moterų šv. Onos draugijos pasi-
linksminimo vakarelis, kuris bu-
vo jau iš seno surengtas. Laike
to pasilinksminimo kalbėjo Dr.
Z. Šlakienė — Rutkauskaitė.
Moters savo besilinksminan-
mos surinko \$17.00 "Tautos Fon-
do" naudai. Beto jos praskyrė
tam pačiam tikslui visą likusį
už vakaro pelną, kurio spėjama
bus į \$30.00.

Pasirodo, jog ir prispausti be-
darbės, Roselandiečiai neužmir-
ta ir tėvynės reikaly. Tikimosi
kad netik Tautos dienoje, bet
ir kitų laiku roselandiečiai, ypa-
tingai tie, kurie dabar negalėjo
ar nesuspejo neužmirš tėvynėje
kenčiančiųjų brolių.

Tėmyjantis.

Anglų kalbos klesos.

Mark White Square parke mo-
kinama anglų kalba. Pamokos
suteikiamos veltui visiems sere-
dos ir subatos vakarais. Wam
ranku ten lankytis, reikėtų pasi-
naudoti proga. Mark White
Square randasi prie 29 gatv. ir
Halsted st.

E. H.

Tame pačiame parke kiekvie-
ną nedėdienį yra duodami kon-
certai, kurie prasideda pusėj ke-
turių po pietų. Įžanga veltui.
Tikietas geriausiai pasiimti iš
anksto.

E. H.

WEST PULLMAN, ILL.

29 lapkričio buvo įnėjimas ir
pašventinimas naujos šv. Petro
bažnyčios. Iškilmėje dalyvavo
daug draugų, tarpe jų nema-
žai lenkiškųjų ir lenkų soklųai,
Kun. M. Kruša pasakė gražų
pomokslą. Iškilmė buvo prakilni.

W. G.

"TAUTOS FONDAS"

ATSKAITA TAUTOS FON-
DO IZDININKO.

Spalio 28, 1914 Tautos Fon-
do \$431.42
Lapkr. 5, 1914 Antanas
Zdankus, Mishawaka, In-
diana 25.00
Lapkr. 11, 1914 per J. Gab-
rį, Detroit lietuviai 18.50
Lapkr. 11, 1914 Lietuvių
Piliečių Draugija, Pitts-
burg, Pa. 25.00
Lapkr. 11, 1914 Šv. Jurgio
parap. ir kun. Kodis
Brooklyn, N. Y. 58.17
Lapkr. 11, 1914 Šv. Stepo-
no Jaunom. Dr. Cam-
bridge, Mass. 50.00
Lapkr. 11, 1914 Vincas
Tamulaitis 3.00
Lapkr. 11, 1914 Magd.
Jurgelionienė 1.00

\$522.09

Viršminėti pinigai randasi
Polithania State Banke sudė-
ti ant vardo Tautos Fondo
(Lithuanian National Fund).
Bankos užrašuose yra įrašy-
ta vardai D-ro A. K. Rutkaus-
sko, Tautos Fondo Pirminin-
ko, Adv. A. A. Šlakio — raš-
tinkino, B. Vaišnoro — kasi-
ninko. Tautos Fondui norint
siųsti pinigus Lietuvon nu-
kentėjusiems, parašai visų tri-
jų narių Centralinės Tautos
Fondo valdybos bus reikalin-
gi. Nuosimčiai, jei koki bus,
priskaitys Tautos Fondan.

Dr. A. K. Rutkauskas,
Pirmininkas,
Adv. A. A. Šlakis,
Raštininkas,
B. Vaišnoras,
Kasininkas.

Be viršminėtos atskaitos
šiomis dienomis įplaukė į Taut-
os Fondą daugiau aukų.

Aukos Rockford, Ill. lietu-
vių (pris. vietinis T. F. Kom-
per J. K. Guoką) \$100.00

Auka p. A. Burnickie-
nės iš Chicago, Ill. 3.00

Aukos Easton, Pa. lietu-
vių (prisuntė kun. J. Kru-
šinskas) 17.52

Auka Michael Juozepai-
čio (prisuntė "Drau-
gas") 2.00

Aukos Brooklyn, N. Y.
lietuvių (prisuntė kun. S.
P. Remeika) 92.00

Aukos surinktos per pa-
maldas Seranton, Pa. (pri-
suntė kun. J. Kuras) 90.95

Aukos Igo. Štokaus iš
Erie, Pa. (prisuntė
"Draugas") 2.00

Auka P. Vaitiekūno iš
Lewiston, Me. (prisuntė
"Draugas") 2.00

Vienos dienos uždarbį
aukavo J. F. Mikutaitis iš
Reading, Pa. 1.75

Aukos surinktos Mones-

sen, Pa. (prisuntė kun. M.
J. Kazėnas) 9.07

Aukos surinktos Lietu-
vių Dienoje Worcester,
Mass. (prisuntė p. F.
Grigaitis) 685.58

Viso \$1005.87

Šiandien, Lapkr. 30, 1914,
išsiunčiau šiuos pinigus "Taut-
os Fondo" izdininkui, p. B.
Vaišnoriui.

Adv. A. A. Šlakis,
Tautos Fondo Rašt.

APSKRITA SUTRAUKA

Tautos Fondo izdininko at-
skaita \$522.09
Lapkr. 30, 1914 išsiusta
Tautos Fondo izdin. \$1005.87

Viso labo T. F. yra \$1527.96

Tautos Fondas ištaria nuo-
sirdų ačių visiems aukoto-
jams. Lietuva nebus užmir-
šta: Amerikos lietuviai kiek
tik galėdami siųs aukas į
Tautos Fondą ir gelbės mūsų
brolius ir seseris, kurie bai-
siai nukentėję ir nukentės nuo
šios baisios Europos Karės.
Visi Amerikos lietuviai auko-
kime nors vienos dienos už-
darbį; siųskite aukas į Tautos
Fondą.

Adv. A. A. Šlakis,
Tautos Fondo Rašt.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

Episkopas'ui presbyteros'ui V.
R. Delianui. Laiškuose kun.
Kaulakio ir kun. Zimbio, rašy-
tose apie Tamstos asmenį, me-
nematome nieko neteisingo. Visi
lietuvių Rymo—Katalikai, gy-
venantieji Philadelphiaj ir to
vyskupijos ribose yra paduoti
dvasiškai valdžiai Philadelphiajos
Rymo-katalikų antvyskupio. Iš
jo, (antvyskupio, o ne iš ko kito)
kiekvienas Rymo-katalikų kuni-
gas turi gauti įngaliojimą, jeigu
norį pildyti kunigo priedermės
vyskupijos ribose. Tamsta iš Phi-
ladelphiajos Rymo-Katalikų Ant-
vyskupio tokio įngaliuojimo nees-
gavęs, Tamsta pats sakaisi, kad
su antv. Prendergastu neturi ir
nenorėti turėti nieko bendra, ir
delto Tamstos pretensijos ganyti
dašias Philadelphiajos lietuvių R-
Katalikų, teikti jiems sakramen-
tus, — yra visai neteisėtos. Jei
Tamsta tai darai, tai elgiesi sa-
vavališkai, nežinodamas jokių
Bažnyčios teisių. Graikų Katalikų
vyskupas Ortynskis tokio įngali-
ojimo Tamstai išduoti negalėjo,
nes jisai neturi jokios jurisdik-
cijos ant Rymo-katalikų. Jisai ga-
lėjo Tamstą įngalioti kunigausti
tarp graikų katalikų savo vysku-
pijos. Jeigu Tamstos rankose yra
dokumentas, parodantis, jog
vysk. Ortynskis įngaliuoja Tams-
tą kunigausti tarp lietuvių Rymo-
katalikų — tai tas dokumentas
galėjo būti išduotas tik per apsi-
rikimą, ar nesusipratimą. Tokio
dokumento Tamstai išduoti vys-
kupas Ortynskis neturėjo teisės.
Ir jisai turi pildyti Bažnyčios į-
statymus. Jeigu tas, apsirinkimas
ištikrųjų įvyko, tai reikia tikė-
tintis, jog jisai netrukus bus išai-
skintas ir atitaisytas. Tikimės,
jog Tamsta būsi mus supratęs ir
nebeorės daugiau gaisinti mums
laiko savo asmens reikalais, kurių
mums yra ir nesvarbūs, ir nein-
domūs.

V. J. Stankovičius. Gana platus apra-
šymas apie Tautos Fondo išrinktą ko-
mitetą tilpo 48 "Draugo" numeryje.
Tamstos netilpa.

Beržo lapelut. Visur cicilistai snibž-
da tą patį tamsiems žmonėms. Nieko
indomans.

W. G. Aprašymas, kaip roselandie-
čiai pažymėjo lietuvių dieną, gavome
nuo kito korespondento kiek ankščiau.
Tamstos atidėjome į šalį.

Esperantui, F. Paviloniui, Ten bu-
sim, P. Montvilai, E. Sarapui, J. M.
Gavome. Atėję.

K. J. Bajorinui. Tamstos atsakymą
tik dabar tegavome, nors pirmiau jo
ir laukėme, bet dabar taplinti jau per
vėlu: skaitytų jį apie tai užmiršo, būtų
lyg iš naujo pradėjusius užmiršo darbo.
Lapinukul... Talpinaime neužligo.
Atėję.

SHEBOYGAN, WIS.

Av. Juozapo draugija laikys savo mė-
nesinį susirinkimą, nedėlioį, 6 d. gru-
odžio, po Misių. Bažnytinėje svetainėje.
Visi būtinai turi pibūti.

Pirm. Franas Daugirda.

Paisėkiau dėdės Jono Ludviko.

Suvalky gub. Luderio par. Reigalių

kaimo. Meldžiu atsisaukti šio adresu:

A. Ludvig

SHEBOYGAN, WIS.

Av. Juozapo draugija laikys savo mė-
nesinį susirinkimą, nedėlioį, 6 d. gru-
odžio, po Misių. Bažnytinėje svetainėje.
Visi būtinai turi pibūti.

Pirm. Franas Daugirda.

Paisėkiau dėdės Jono Ludviko.

Suvalky gub. Luderio par. Reigalių

kaimo. Meldžiu atsisaukti šio adresu:

A. Ludvig

SHEBOYGAN, WIS.

Av. Juozapo draugija laikys savo mė-
nesinį susirinkimą, nedėlioį, 6 d. gru-
odžio, po Misių. Bažnytinėje svetainėje.
Visi būtinai turi pibūti.

Pirm. Franas Daugirda.

Paisėkiau dėdės Jono Ludviko.

Suvalky gub. Luderio par. Reigalių

kaimo. Meldžiu atsisaukti šio adresu:

A. Ludvig

SHEBOYGAN, WIS.

Av. Juozapo draugija laikys savo mė-
nesinį susirinkimą, nedėlioį, 6 d. gru-
odžio, po Misių. Bažnytinėje svetainėje.
Visi būtinai turi pibūti.

Pirm. Franas Daugirda.

Paisėkiau dėdės Jono Ludviko.

Suvalky gub. Luderio par. Reigalių

kaimo. Meldžiu atsisaukti šio adresu:

A. Ludvig

808 Cherry way Braddock, Pa.
PRAKALBOS.
S. L. R. K. A. 85 kuopa, Chicagoj
parengė prakalbas, kurios bus ne-
dėlioį 6 d. gruodžio, 7:30 val. vak.
šv. Kryžiaus parapijos svetainėje. Visi
kviečiami susirinkti. Įžanga visiems
veltui.

Pirm. J. J. Palekas.

127 kuopa S. L. A. K. laikys susi-
rinkimą 6 dieną gruodžio, pobažny-
tinėje svetainėje Nekalto P. M. Pra-
sidėjimo, Cambridge, Mass.
Su pagarba.

Kun. J. Kraunickas.

TAUTOS FONDO VALDYBA.

Pirmininkas Dr. A. K. Rutkaus-
kas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Raštininkas Adv. A. A. Šlakis,
3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Izdininkas B. Vaišnora, 1514
Carson st., S. S., Pittsburgh, Pa.

Izdo Globėjai: Kun. F. Kemė-
šis, 717 W. 18th st., Chicago, Ill.
Jonas Jaroševičius, 1048 Wash-
ington st., Norwood, Mass.

TAUTOS FONDO KOMISIJA:

P. Montvila, Brooklyn, N. Y.
A. Laukaitis, Baltimore, Md.
A. Jakaitytė, Worcester, Mass.
Kun. A. Janušas, Forest City, Pa.

Adv. J. Gabrys, Paris, France.
Kun. M. Gustaitis, iš Lietuvos.
Andrius Buvelskis, Pittsburgh, Pa.

J. Jaroševičius, Norwood, Mass.
Kun. A. Dargis, Mahanoy City, Pa.

Kun. A. Balinskas, Sheboygan, Wis.
Stasys Brazdys, Indiana Har-
bor, Ind.

Jonas Kazlauskas, New Haven, Conn.
S. P. Tananevičius, Chicago, Ill.
Kun. J. Jonaitis, So. Omaha, Nebr.

J. V. Kovas, Waterbury, Conn.
Kun. F. Kemėšis, Chicago, Ill.
A. Nausiedienė, Chicago, Ill.
Jurgis Liškevičius, Detroit, Mich.

Dr. A. K. Rutkauskas, Chicago, Ill.
Kun. V. K. Taškunas, Rockford, Ill.

Adv. A. A. Šlakis, Chicago, Ills.
B. Vaišnora, Pittsburgh, Pa.
A. Salašavičius, Detroit, Mich.
Juozas Urbšaitis, Cleveland, Ohio.

M. Vabalas, Chicago, Ills.
J. S. Vasiliauskas, Baltimore, Md.

Susiv. List. R. Kat. Am.

valdybos antraštė:

Presidentas: K. J. Krušinskas,
59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-presidentas: J. Riktorai-
tis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasiliauskas,
112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasiterius: Pranas Burba, 466
58 Main st., Edwardsville King-
ston, Pa.

Knygtis: Kun. J. Inčura, P. O.
Freeland, Pa.
Dvasiškas Vadovas: Kun. J.
Jakaitis, 41 Providence st., Wor-
cester, Mass.

Kasos Globėjai.
J. Stalgaitis, 122 S. Meade st.
Wilkes Barre, Pa.
V. Lukoševičius, P. O. Minersville, Pa.

"LIETUVOS VYOTI" DRAUGI-
JOS CENTRO VALDYBOS AN-
TRAŠTĖ.

Dvasiškas vadovas: Kun. F.
Kemėšis, 717 W. 18th st., Chica-
go, Ill.

Pirmininkas: M. A. Norkūnas,
166 Melrose st., Montello, Mass.
Vice-pirmininkas: A. Alek-
sandravičius, 792 W. 19th st.,
Chicago, Ill.

Prot. raštininkas: Al. M. Rač-
kus, Holy Cross College, Worces-
ter, Mass.

Finansų raštininkė: Ona Kašė-
taitė, 82 Porter ave., Montello, Mass.

Izdininkė: M. J. Juškinė, 129
Melrose st., Brochton, Mass.

Kasos globėjai: K. Pakštas,
1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.
A. Visminas, 315 — 4th ave.,
Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 32 Dominick
st., New York.

Literatūška komisija: A. Knei-
šis, 41 Capital ave., Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box
58, Montello, Mass.
F. Virmanickis, 23 Broad st.,
Montello, Mass.

Kad išskai didelio pasiskyrimo pui kių auksinių žiedų, laikrodžių, ar
brangių pasipuoš

SALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT ISMO-
KESNIO 100. KASDIENA.
Jeigu apsimate mokėti po 10c.
kasdien, tai išsiysime Jums ant
išmokėsio labai puikų Gramafoną
sykiu su 16 rekordais (32 ka-
vokais) visokių dainų, valcų, mar-
šų ir t. t. kuriuos patys išsirinksite
Gerumas mūsų gramafonų gvaran-
tuotas kiekvienam rašyta gvaran-
cija. Išsiysime naujus specialius
kus rekordus Lietuviškus, Lenkiš-
kus, Rusiškus ir Maža-Rusiškus.
Rašykite tuojau reikalaudami ka-
talogų ir paaiškinimų įdėdami kra-
sos ženklelį atsakymui.
LIBERTY COMMERCIAL CO
233 E. 14 ST., NEW YORK.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

(KURTA 1867 M.)
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.
TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dan-
giu, už kuriuos mokam 3 nuosimėjus ant metų, kurį pride-
dam kas pusę metų.
Atdaras Šubatos Vakaris nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; iškolektuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morgičius;
skolina pinigus ant įtaisyčių savasčių (properčių).

Ką tik išspausdinta nauja poezijos knyga

"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poetų
DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažiūreti,
bet dar maloniau skaityti

KAINA TIK 10 CENTU

Reikalaudami adresuokite:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Illinois

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakenė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare,
Nedėliomis 9-12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienalyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių sky-
rių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites moki-
nimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliškose
mokslų, arba ir atskirai, yra mokinama: muzika, paū-
mas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale melderžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės
šiuo antraš.

**Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.**

ISRADIMAI

Reikalaukit naujo katalogo su nau-
jais išradimais, surinktais naujaisiais
Maltais kokių jokių kataloge lig-
biol nebūvo. Jame atrasto netik sura-
ba įvairiausių daiktų, bet ir šimtų
naudingų, patarimų.
Kas priėmęs dešimtuką tas gaus ka-
talogą.

J. SINKUS & CO.
8151 E. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVĄ"
Gal nežinai kur jį gauti?

"LIETUVA"
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėnydina ir paduoda daugiausiai gerų ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o prumerata kaštuoja me-
tul tik \$2.00, pusel metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Yards 1741
J. F. EUDEIKIS
GRABORIUS
Parsamdo karietas ir automobi-
lius dėl pagrabų, restučių ir kriki-
tyčių. 4605 Hermitage ave. Chicago

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vozel (Vozelis)

Lietuviškas Dentistas

4712 So. Ashland Ave.

arti 4705 gatvės

Telefonas Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas
2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE

Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO

(kampus 34tos)

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryta, nuo 1

iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėliomis ir Seredoms pagal sutarę.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius
Chicago miesto. Per 15 metų mane
graborystės tarnavau savo broliams
lietuviams. Grabai yra numatinti
kaina: dideli nuo \$12.00 ir augėliai,
o maži grabeliai nuo \$3.00 ir aug-
čiai. Meldžiu atvažiuoti į mano kran-
tuvę, o peratirkinsite, kad ne reikia
sunkiai uždribtus pinigus mētyti, jie
paliks naštaičiams, kurie bėdais pa-
lieka. Žinokite gerai, jei norite mokėti
\$100.00 tai pas mane galite gauti už
\$50.00. Neklausykite agentų ir kokių
bobelių, bet nueikite pas kitą ir per-
sitirinkite kas pigiau daro. Darome
pigiau, nes turime savo dirbtuvę, savo
karaboną ir daugybę automobilių.
Su pagarba **P. A. MAZEIKA**
3315 Auburn ave. Tel. Yards 1136

Plymouth National BANK.

Kapitolas su pėrviršiu
\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūrom
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimėjus
nuo sudėtų pinigų. Galima
susisiekti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
išdininkas

Mandagus patarnavimas

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Primerame pinigais Banką uždėdijimui nuo
vieno dolerio ir daugiau ir mokame tro-
centa ratomis ant metų. Siučiame pinigus
į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai,
svetimu žemių pinigų mainome, peršame ir
parduodame. Parduodame šifortas ant visų
linijų ir krajų ir iš krajaus, taipgi tikėtus ant
sveikėkelių po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir de-
kumentus visose kalbose ir duoda rodą lie-
tuviams visokiose atsitikimose ir reikato-
se ypatingai ir per laisus. Tik kreipkitės
vėrimėtu antrašu.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ž e n k l u
draugystem. o y-
patingai: karkadu
guzikučių meta-
liavu, anameliotu
ir padengtu cellu-
loid'u, šarpu, ve-
liavu ir karunu.
Man pavestus dar-
bus atliuku artis-
tiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELO, MASS.

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-
nių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o
prumerata kaštuoja metams tik \$2.00;
pusel metų \$1.00. Užbrėžiuse; metams
\$3.00; pusel metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Paukzatis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Bell System

Gerai tēmytojai ekonominio padėjimo mato lau-
kus augančio pasisekimo šitoje šalyje kaip pa-
sekmę Europos karės.

Progresivi biznierių rengiasi prie sezono augan-
čios prekybos

Žiūrėk pramonę savo keliu Bell Telefonu. Jis
suteikia daugiausiai pardavime patarnavimo
už mažiasias išlaidas. sek naują bizni.

Telefono Keliu.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka Pradėjus skaityti, sunku
yra atsisitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaito šią kny-
gą. Yra tai stora knyga, turinti 520

puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street,

Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momente
kaipo tautai reikia, skaityk naujai
išėjusią knygą:

Kokia Autonomija

LIETUVAI REIKALINGA?

Parašė **J. GABRYS**

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojau šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill.

Naujos "Draugo" spaustuvės Knygos

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos:

Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos
raštininko humoristo Mark Twaino. Gražiai lietuvių kal-
bon versta Jono Kmito. Labai puiki apysaka iš ameri-
kiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.
Stora knyga, kaina tik 75 centai

Reikalaudami kreipkitės:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St.,

Chicago, Illinois

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ
KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ŽVAIGZDĖ"

"ŽVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis
16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos
ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pa-
mėgdžiojimų, ir
visada reikalauk
tikro Richterio
Pain — Expeller
su inkaro žen-
lu, kaip ant pa-
veiklo.

25 ir 50 centų
aptiekose ir tie-
siai
F. Ad. Richter & Co

74-80 Washington
Street,
NEW YORK.

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmok angliskai kalbėti, skaityti ir
rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos
atsakančią metodą. Dieninės ir vakarinės klasos.
Kurios gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir
Kanadoj, mokinam per laisvus (korespondenciją)
labai pasekminga metodu. Dėl platesnių žinių
rašykite pas:

WAITCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

Visi užsisakykite
Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKA"

Dienraštis "Katalika" žinios
telpa daug greičiau ir plačiau; į
visą pajudintus mūsų gyvenime
klaismus kuoplausia atsliep-
sime.

Dienraštis "Katalika" yra be
partijos laikraštis ir prisilaikys
ramaus kultūrinio darbo.

Todel dienraštis "Katalika"
bus galima aiškiai ir plačiai nu-
šviesti lietuvių, o ypač Amerikos
naujokynuose gyvenančių, S.
Valstijų ir kitų šalių gyvenimas,
paduoti daugiausia žinių iš Eu-
ropos karo lauko ir visuomenės
gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Kanadoje me-
tams

pusel metų .. \$3.00

trims mėnesiams .. \$1.75

Užsienyje, Europoje ir kitur

metams

pusel metų .. \$4.00

Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

"KATALIKAS"

3249 So. Morgan St., Chicago

Gerbiamesiems Kunigams!

Malonu mums pranešti Gerb.

Kunigams, jog galime jiems
pasiulyti

Kalėdų Dovanoms

labai gražių naujausio leidimo
kalėdinių paveikslėlių su lie-
tuviškomis maldelemis

Kainos su nusiuntimu \$2.30, 90 c. 80 c. ir 60 centu
už šimtą.

Be to pasiulome gerb. Kunigams ir savo
išleidimo knygų:

1. Kokia autonomija Lietuvai reikalinga. J. Gabrys 10c.
2. Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis 10c.
3. Kodėl neimti išpažinties? Par. kun. Al. J. Warol 25c.
4. Katriutė. Triveiksmė drama. Iš lenk. vertė A. Vegėlė 15c.
5. Užkrečiamųjų — limpamųjų ligų išsiplatinimas ir... kova su jomis. Dr. A. Graičūnas. 15c.
6. Lietuvių Tautos memorijalas. J. Gabrys I dalis 10c. II dalis 10c.
7. Degtinė Veinav. scenos vaidz. Vertė A. Vegėlė 10c.
8. Katekizmas mažiems vaikams. Kun. Krušas .. 15c.
9. Apsvarstyk. Tėvo Kazimiero pamokinimai 5c.
10. Katekizmas apie alkoholių 5c.
11. Blogi kūdikių papročiai. Dr. A. Graičūnas. 20c.
12. Ar Kristus turėjo brolių ir seserų 5c.
13. Vienuolinė luoma. Kun. P. Saurusaitis 25c.
14. Apaštalytės maldos statutas. Kun. Saurusaitis 25c.
15. Apaštalytės maldos pamaldos. Kun. Saurusaitis 5c.
16. Tiesos žodis socializmas. Parašė Kunigas. 3-čia laida 10c.
17. Mandagus vaikelis. Gražaus apsiėjimo pamoka. 5c.
18. Antanukas. Apysaka B. Prūsio. Vertė Selimas. 10c.
19. Satrijos Raganos apysakėlės 25c.

Be to galime atsiųsti įvairių įvairiausių lietuviškų kny-
gų iš savo knygyno, kurias gerb. kunigai malonės pa-
sirinkti iš katalogų. Parduodant žymesnį skaičių, duo-
dame dideles nuolaidas.

Su pagarba

"Draugo" Knygynas.